

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő: BRAUN SANDOR
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/4 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A helyzet.

Budapest, január 22.

A kibontakozás politikája, amelynek zászlaját Szilágyi Dezső Pozsonyban kibontotta, egészen közel áll diadalához. Minden jel erre vall most már. A béke meglesz, minden akadály ellenére. Pedig mennyi akadály támadt napról-napra. Jól tudjuk, kik gőrdítették eléje az akadályokat és milyen célból. Azok az elemei a többségnek, amelyeknek a harc pusztításai gyümölcsözőnek, s a béke áldásai pusztulást jelentenek.

De ezeknek az elemeknek nem lehetett győzniök, a békepolitikának nem lehetett vereséget szenvednie. Minden gát csak arra való volt, hogy keresztültörve, még becsebb legyen az a vívmány, amelyvel a kibontakozás sikere meg fogja ajándékozni az országot. Legutóbb is, mikor már az elvi ellentétek teljes elsimulását remélték a békebarátai, gáncsot vetettek a békerontók és már triumfáltak is pompás stiklők sikerköltén. De éppen ez a legmerészebb és legveszedelmesebb cselvétel okozta, hogy teljes és visszavonhatatlan lett a cselvetők veresége. A frivol kísérlet egyszerre szemben találta magát a többség többségével; a nemzeti jogok védelmére tömörültek mindazok, akiknek hazafias lelkiismerete ébren, vagy még felébredhetett volt. Széll Kálmán bécsi utazásának ez a háttér. A kormánypartii békebarátok feje ment Bécsbe, hogy beszámoljon a parlamenti többség hangulatáról, mert a kormány feje már nincsen abban a helyzetben, hogy a maga kísérletének sikeréről beszámoljon.

A békekilátások határozott javulásáról adhattunk hírt már tegnap s ma csak megerősíthetjük mindazt, amit a helyzet kedvező

fordulatáról mondtunk. Erős a hitünk, hogy ez a fordulat végeles immár és az ország közvéleménye nemsokára örömmel fogja látni az eredményét annak az akciónak, amelyre a disszidensek kezdeményezése adta meg az impulzust. Aminek itt is van már a legfőbb ideje. Az ország több mint három hét óta érzi az exlex állapot sanyaruságait s egész gazdasági életünk megcsínyli a következményeit. Rendezett állapotok után áhítozik mindenki és a mostani zürzavar végét követeli minden. Reméljük, hogy ez a vég már itt van egészen közel; reméljük, hogy már a legközelebbi jövőben teljes és megmáshíthatatlan lesz a diadala a kibontakozás politikájának. És ez lesz legszebb igazolása a disszidensek bátor és bölcs akciójának, amelyről ki fog ezzel tűnni, hogy nemcsak bátor, nemcsak bölcs, hanem sikeres is volt.

A budapesti lapok egyrésze, különösen azok, amelyek a *Bánffy-kormány* politikájával rokonszenveznek, ma azt híresztelték, hogy az ellenzéknek a kormány feltételeire adott válasza sokkal merevebb, mint a békeakció megindításakor tett javaslati, sőt most-ni választást személyi kérdésekkel toldotta meg, kijelentvén, hogy *Bánffy* báróval többé egyáltalán nem tárgyal és neki semmiféle törvényjavaslatot meg nem szavaz. Mindebből a kormánypartii lapok azt a következtetést vonják, hogy a békeakció kudarcának küszöbén állunk.

Ezzel szemben már közölt értesüléseinkre utalva a leghatározottabban megcáfoljuk e lapoknak egy ténybeli állításait, mint ezekből levont következtetéseit. Az ellenzék utolsó szava, amelyet tegnap a disszidensek vezetői közvetítettek a kormányhoz, semmivel sem engesztelhetlenebb, mint korábban tett prozociói s a személyi kérdésekben is, egy a jövő kormányt, mint a képviselő

selőház elnökét illetőleg a legkonciliánsabb álláspontot foglalja el, úgy hogy maga a kormány is azt a meggyőződést merítette belőle, hogy ha már egyszer sikerült az elvi kérdésekben a megegyezés, a személyi kérdések semmiféle nehézséget nem támaszthatnak a békés kibontakozás elé.

Ami már most e prognózist illeti, bizvást elmondható, hogy a béke kilátásai a lehető legjobbak, sőt nincs benne túlzás, ha azt állítjuk, hogy a békebarátok törekvése a békeakció tartama alatt sohasem állott olyan közel a megvalósuláshoz, mint most, természetesen ez nem jelentheti azt, mintha már órák múlva helyre áll a parlamenti munkásság rendje; de néhány nap múlva feltétlenül meglesz a béke, mert a pártok hangulatában megvan minden feltétele a békére hajló ószinte törekvésnek.

Ezzel a prognózissal teljesen vág egy nagyfotosságu szerencés tünet: *Széll Kálmán bécsi utja*. Tegnap a képviselőház folyosóján ugyan azt híresztelték, hogy Széll Kálmán sürgősen Rátra utazott, ma azonban kitudódott, hogy Széll Kálmán Bécsben van.

E bécsi utazás megmagyarázza, hogy miért nem utaztak *Bánffy* és két alkudozó miniszter társra újra Bécsbe; azért mert *Bánffy* többé nem képviselheti ott a szabadelvű párt többségének álláspontját. Széll Kálmánnak jutott tehát az a feladat, hogy a szabadelvű párt engesztelékenységre hajló többségének nézeteit a korona előtt kifejtse. Széll Kálmán álláspontja, amint azt most már egészen precíze jelenthetjük, a következő:

1. Az új kiegyezésben kimondandó, hogy annak megkötése az önálló rendelkezés államjogi állapotában történik.
2. A kiegyezési törvénynek egy Ausztriával kötendő *vámszerződés*, (nem vámszövetség) alakjában való meghozatala ellen alapos kifogás nem emelhető.

REGÉNY.

SÁTÁN KAPITÁNY.

(Cyrano de Bergerac kalandjai.)

(45) — LOVAGREGÉNY. —

— Nem, még nem méltóztatott...
— Nagyon komoly dologról van szó!
— Nagyon komoly dologról, ismételte a bíró, lehetőleg tágira nyitva apró, fénytelen szeméit.
— Itélje meg ön! Feladatommá tételeit elfogni egy embert, azaz helyesebben egy gonosztevőt, aki a sátánnal áll eimboraságban. Az illető lábbal taposta szent vallásunkat, és olyan elveket hangoztat, amelyeket jámbor keresztény el sem merhet ismételn!
— Borzasztó! szörnyűködött a bíró imára kulesolva kezeit.
— Rászolgált a máglyára, annyi tény. Pokoli ügyessége és vétkes összeköttetések segítségével, néhány napig meg tudott ugyan menekülni előlem, de most reményem, végeznék fogok vele.
— Talán... talán... Colignacban volna?
kérdte összeborzadva a bíró.
— Eltalálta! Tegnap óta itt tartózkodik.
— Hogyan, kiáltott tettetett megbotránkozásal a bíró, tegnap óta! És én nekem tudomásom sem volt még róla, hogy egy ilyen gonosztevő tartózkodik falaink között! Oh uram, mit fog ön tartani hivatalos buzgóságról?
— Hivatalos buzgóságát éppenséggel nem hibáztathatom ezért. Végére is, ön elmebet emberünk mellett akárhányszor tegnap óta, a nélkül, hogy sejtett volna valamit, hiszen a becsület

ember külsejétől semmiben sem különbözik, gyakran a legnagyobb gézengúz külseje.

Igaz van, uram!
— Az, akit keresek — folytatta Rinaldo — jelenleg Colignac urnál tartózkodik.

— A bíró önkéntelen elfintorította arcát. Igen nagy tiszteletben tartotta a gróft és nem igen merésztél ügyébe beavatkozni, de jelenleg győzedelmeskednie kellett ügybuzgóságának minden személyes tekintet felett.

Csak ennyit jegyzett hát meg, előzékenységgel:

— Boesánat, igen tisztelt titkos rendőr ur, ön valószínűleg úgy is tudja, hogy Colignac gróf ur igen jó keresztény és valóban hű szolgálja ő felségének?

— Hát aztán? A farkas nem bujik-e be sokszor a juhakolba, hogy pusztítson a gyanutlan áldozatok közt? Vajjon kedvére hagyná ön gazdálkodni az ilyen farkast, tisztelt bíró uram, azért mert az akolban tartózkodik?

— Nem, bizonyára nem!

— Nos hát! — De igaz, azt hiszem, még meg sem mondtam önnek szökevényem nevét?

— Valóban még nem méltóztatott...

— Nos, Cyrano de Bergerac a neve.

— Bergerac, kiáltott a bíró, talán ugyanaz a Bergerac, aki egy borzasztó fizetett adott ki nemrég, melyben iszonyu hazugságokkal és gazságokkal rágalmazta Mazarin bibornok ur ő szentségét?

— Ugy van, ő az. Láthatja, hogy nem érdemel szánalmat! Nos, most tudja, kiről van szó; elég lesz tehát néhány utbaigazítást adnom önnek...

— Utbaigazítást?...
— Kétségkívül; miután ön fogja letartóztatni.

— É-n? ... remegte rémülten a bíró.

— Talán meghátrál ezen feladat, ezen kö-

telenség elől? Óh! Uram, ha ő felségének ez felüleze jut...

— Ó... ő felségének! Ké... kérem... én... igazán! Le fogom tartóztatni! Természetes, le fogom tartóztatni, föltétlenül, még ma!... De ha ellent áll?

— Nem-e lesznek segítségére Colignac lakosai? Hígyje el, uram, hogy tisztán jóakarattal ruházom át önre ezt a kötelességet. Ön a legfőbb hivatalnok a vidéken, a királyi igazságszolgáltatás jogos képviselője és így illő udvariaság részemről, hogy önnek engedem át ezen hivatalos aktus végrehajtását. Mondottam önnek már az imént, hogy szerencés csillagzat alatt született!

— Ennyi tisztesség! Ennyi jószág!... hálálkodott a bíró, egész elkapatva a uszó beszédétől. Biztosított ön, uram, hogy tudni fogom, mi a kötelességem! De... vajjon... Ön azt hiszi, hogy a király tudni fogja, hogy én?...
— Kétségkívül. Hiszen nekem meg kell majd szerkesztemen a részletes jelentést az egész ügyről és így természetesen, hogy az elfogatásról szólva, megemlékezem majd az ön nevével!

— A király tudni fogja! Ez lesz életem legszebb napja!
Rinaldo előkeresett zsebéből egy összegőnygölt iratot, melyen egy hatalmas pecsét fitygett Franciaország címerével.

— Ime a rendőrmiszter rendelete, melyben teljhatalmat ad nekem ezen ügyben. Ezt a hatalmat ezennel átruházom önre.
Ha a bíró együgyűsége nem lett volna olyan igen-igen nagy és ha lett volna bátorsága az állítólagos titkos rendőről néhány perere elkéni az állítólagos teljhatalmat, csakhamar megtudta volna, hogy mifajta emberrel van dolga. De a jámbor férfiut teljesen elbolondították Rinaldo szavai, látta a pecséten az ország címerét és ez untig elég volt az ő rövidlátásának.

— Állítson ki egy elfogatási parancsot, —

3. A külföldi államokkal való kereskedelmi szerződések megkötésénél Magyarországnak joga volna ugyan önállóan intézkedni, de a törvény hatályának idejére külön törvényes megbízást ad a külügyminiszternek ily szerződések megkötésére

4. — és az új klauzulának felmerülése óta ez a legfontosabb, semmi olyannak sem szabad az új kiegyezésben előfordulnia, ami az önálló rendelkezés jogának időhöz való lekötöttségét állandósíthatná, hanem feltétlenül meg kell óvnia az 1867: XII. törvényekben biztosítottat a jogot, amely a nemzetnek időnkint visszatérő cselekvési szabadságát feléleszti.

Ez lényegében *Szell* Kálmár álláspontja, s mint fentebb mondtuk, a szabadelvű párt nagy többsége is. Kétségtelen, hogy ezen az alapon gyorsan és simán eljuthatunk a békés kibontakozáshoz. Nem kételkedünk, hogy *Szell* Kálmánnak sikerülni fog az illetékes tényezőket a maga felfogásának megnyerni. Ha csakugyan úgy fog történni, akkor a kompromisszum elvi akadályai elhárultak s meg vannak számlálva a Bánffy-kormány napjai.

BELFÖLD.

A polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét szerkesztő bizottság január 20-án *Erdély* Sándor igazságügyminiszter elnöklésével a dologjog köréből a határ-, illetve megyeigazítás kérdését tárgyalta. Határ (megye) igazításnak akkor van helye, ha a határ (megye) bizonytalan. Ilyenkor a határ megállapítása a szomszédos telektulajdonosok kölcsönös közreműködésének kötelezettségén alapszik. Ebből kiindulva, a bizottság dr. *Imling* Konrád előadó előterjesztése nyomán abban állapodott meg, hogy a birtok és tulajdoni kereset anyagi szabályozása nem felel meg egészben a határ megállapításához fűződő érdekeknek és ezért szükséges, hogy erre a célra külön szerű kereset álljon rendelkezésre. A bizottság továbbá abban állapodott meg, hogy ily kereset következtében ne ideiglenes, hanem végleges hatályal történjék. A bizottság ezután áttért a találat általi tulajdon-szerzés kérdésének tárgyalására és ennek körében megállapodott abban, hogy bizonyos, meghatározott minimális értékű (esetleg 1 1/2 korona) dolog találati esetében a találó — ha az elvesztőt nem ismeri — nem tartozik a találáshoz a hatóságknak jelentést tenni, hanem megszerzi a tulajdont, ha egy éven belül az átvételre jogosult nem jelentkezik.

folytatta a szélhámós, — Cyrano de Bergerac lovag ellen boszorkánymesterség, vallás elleni izgatás és eretnokség miatt; majd aláírom én is.

A bíró kiállította az iratot, nem minden remegés nélkül. Hatalmas izdagságesepp gyöngyöztek a homlokán, és reszkett a toll a kezében, annyira félt, hogy ezen nagy tekintélyű ur jelenlétében elvét valamit a hivatalos formában. Végre, nagy sokára elkészült a nagy munka.

Rinaldo átvette az iratot a bíró kezeiből és miután nagy szakértelemmel átvizsgálta minden betűjét, nagy ünnepélyességgel alákarantotta, hogy:

Claude Popelin,
királyi titkos rendőr.

— Igy ni, minden rendben van! Egy óra múlva el fog menni a grófi kastélyba és végre fogja hajtani Cyrano de Bergerac lovag ur elfogatását!

— És aztán?

— Aztán? Van tömlő Colignacban?

— Természetesen!

— Akkor rendben van minden. Elcsukják az ípszétés fogva tartják mindaddig, míg én visszajövök érte.

— Uraságod elutazik?

— Igen, Toulouseban van dolgom; ha azt elintéztém, visszajövök majd egy csapat csendőrrrel és elszállítom a fogolyt Párisba.

— Kész vagyok akár életem árán is érvényt szerezni a király akaratainak! Higgye meg, nagy-ságos titkos rendőr ur, ha nehezen határozom is el magam valamire, amit egyszer elhatároztam, azt keresztül is viszem!

— Igen jól van, bíró uram, nagyon helyesen beszél. Ezzel is búcsuzom öntől, ne hogy feltartsam a dolog kivételében.

— En pedig sietek a koresmába, ahol bizonyosan találok majd néhány bátor embert, aki se-

nyosan! Bíró uram, én valóban méltó

Komlóssy Ferenc nyilatkozata. Komlóssy Ferenc országgyűlési képviselő felkért bennünket a következő nyilatkozati közlésére:

Rakovszky István képviselő ur a képviselőház szombati ülésén egy közbeszólásában egyéni és pápi jellememet sértő kifejezést használt, szimionitának nevezve el.

Mint hogy a mostani parlamentáris viszonyok mellett nem vagyok abban a helyzetben, hogy napirend előtt felszólalva tőle e közbeszólásért magyarázatot kérjek, kénytelen vagyok a sajtó útján kijelenteni:

hogy Rakovszky képviselő ur vagy nem tudta, hogy mit mond, midőn ilyen kánonjogilag is büntetendő cselekménnyel nemcsak engemet vádol, hanem azokat is, kiiktól eddigi javadalmaimat és egyházi címeimet nyertem, vagy tudta, amely esetben őt felhívom, nevezze meg, hogy eddig élvezett javadalmaim közül melyikhez jutottam szimónia útján.

Három plébániát boldogult főpástorom kegyurasága alapján, a kánonoki álliumot s a szobeni prépostságot mostani főpástorom felterjesztése alapján apotoliki királyunktól, a pápai udvari kápláni címet pedig Ó Szent-éke XIII. Leó pápától nyertem.

Ha pedig a képviselő ur felhívására a választ nem tudná megadni, akkor közbeszólását mint rágalmat a leghatározottabban visszautasítani kénytelen vagyok.

Komlóssy Ferenc,
országgyűlési képviselő.

Bizottsági kinevezések. A királyi adományozásból egyházi javadalmat élvező római és görög-katolikus főpapok elhalálása után a javadalmi törzsvagyon elkülönítése, valamint a bagyátok rendezése felett végrehajtási joggal felruházott vegyes bizottság tagjaivá az 1899. évre az igazságügyi miniszter, a vezetése alatt álló miniszterium részéről, *Rhorer* László miniszteri tanácsost; a királyi kuria részéről pedig *Sütelei* Rudolf és *Németh* Lajos kuriai bírákat; a pénzügyi miniszter, a vezetése alatt álló miniszterium részéről, *Bakonyi* Géza osztálytanácsost; a vallás- és közoktatásügyi miniszter pedig *Tost* Gyula miniszteri tanácsost, közalapítványi királyi ügyigazgatót nevezte ki.

HIREK.

Budapest, január 22.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Január 15-én új előfzetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfzetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Egyházi előfzetés.** A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Báthy* László lévai plébánosnak a Szent-Hubertől nevezett grábi vagy garábi címzetes prépostságot adományozta.

hivatalára, éleslata és gyors intézkedései kiválóknak mondhatók!

— Oh uram! ...

— Kérem! En némileg hivatott volnék ítéletet mondani ezek felett!

— Kétségkívül, kétségkívül, uram.

És ilyen hasonló udvariasságok között elértek a koresmához, ahol Rinaldo felynyergeltette lovát, és még egyszer lelkére kötve a bírónak a teendőket, elvágatott.

A gazember nagyon jól számított. Az igazságszolgáltatás oly lassu és oly bizonytalan volt akkoriban, hogy az elfogatás alig különbözött az elítéléstől. A vallatások folyamán vagy kiesikartak a vádlottból valamit, amit esetleg el sem követett, vagy ha tartottak attól, hogy áriatlansága kiderül, egyszerűen bentfelejtették tömlőcében, míg a bűzhőd, dohos levegő és a penészes, sovány edel elvégezték szép csendben a bskó munkáját.

Rinaldo mindezt nagyon jól tudta és azon felül arra is számított, hogy az együgyű bíró nem meri majd szabadon bocsájtani Cyránót addig, a míg meg nem jelenik a hatalmas titkos rendőr, hogy elvigye a fogolyt Párisba.

— Arra pedig várhat, mormogta nevetve, és sietett tovább az országúton, hogy még idejékorán segítségére lehessen Ben Joelinek.

Igy szaporodott gróf Lembrat cinkosainak a száma az együgyű bíróval.

XXVI.

Cyrano, a colignaci gróf és De Cussan márki még asztalnál ültek, mikor bejelentették a házi urnak a községi bíró.

— A bíró! kiálta csodálkozva Colignac. — Mi az ördögöt akarhat tőlünk Cadignan. Bocsásd be az öreg, majd egy pohárka jó öreg bor mellett kifnyógi valahogy a mondani valóját.

Mint a király jöttét jelentő herold, olyan fontoskodó arecal és magatartással lépett a terembe a bíró.

— Az istenért, kedves Cadignan, kacagott a gróf, meg ne szólaljon valahogy hivatalos hang-

— **Ottó főherceg olasz rendjele.** A király megengedte Ottó főhercegnek, hogy a neki adományozott királyi olasz Anunziata-rendet elfogadhassa és viselhesse.

— **Nemességadományozás.** A király személye körüli miniszter előterjesztésére *Biró* Armin a rimamurány-salgótarjáni vasmű-részvénytársaság vezérigazgatójának és törvényes utódainak a magyar ipar előmozdítása körül szerzett érdemei elismeréséül a magyar nemességet a *háromi* előnévvel díjmentesen adományozta.

— **A honvédelmi tábornoki karból.** A király elrendelte *Kránitz* János egészségégi okból szabadságot altábornagnak a m. kir. honvédségi V. kerület parancsnokságától való fölmentését; *Jekelfalussy* Lajos vezérőrnagnak, a m. kir. 80. honvéd gyalog dandár parancsnokának, az említett m. kir. honvédségi kerület ideiglenes vezetésével megbízását; egyúttal elrendelte *Páva* Emil vezérőrnagnak, a m. kir. 74. honvéd gyalog dandár parancsnokának, a nyugállományba sajtó kérelmére történő átvételét és neki ez alkalommal, különös legfelső kegyből és kivételen az altábornagyi ad honores jelleggel a díj elengedésével adományozta.

— **A hazai szobrászat története.** A Nemzeti Múzeum nagy könyvtárméjében ma volt a kilencedik ismeretterjesztő előadás. Hogy mennyire bevaltak ezek az előadások, semmi sem bizonyítja jobban, mint az állandó érdeklődés, amelylyel a társadalom majdnem minden rétege irántuk viselkedik. Ma dr. *Éber* László muzeumi őr tartott előadást a hazai szobrászat történetéről. Érdekesen ismertetette ezt a legrégibb időktől mostanig. Az előadást mint rendezés ma is nagy számú közönség hallgatta végig és a szép előadást zajosan megértapolta.

— **Püspökfelszentelés.** A bécsi Burg-templomban ma délelőtt szenteltek fel püspökké dr. *Meyer* Lőrinc udvari plébánost. A szertartáson, amelyet *Taliani* érsek, pápai nuncius végzett, az udvar részéről ott voltak: *Mária Terézia*, *Mária Annuciata*, *Erzsébet*, *Mária Valéria* és *Mária Raineria* főhercegnők és *Ferenc Szalvátor* főherceg.

— **Elhunyt huszárkapitány.** *Horváth* Károly 13-ik huszárezredbeli ny. kapitány hosszas szenvedés után 40 éves korában elhunyt a fővárosban Halálát kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja. Temetése január 23-án, hétfőn délután 3 órakor lesz a Garay-utca 14. sz. a. gyászházban.

— **Vándorképkilátás Szegeden.** Az első vidéki művészetet pártoló egyesület megalakítása érdekében *Hock* János, a *Nemzeti Szalon* alelnöke ma délután Szegedre érkezett és vele *Fesztly* Árpád, *Pósa* Lajos és több kiváló író és művész. A kulturális-niszter képviselőletében dr. *Lippich* Elek, a művészet oszta ly vezetője csatlakozott a társasághoz. Délután három órakor felolvasó ülés volt az *Orthon* tisztviselő-egylet dísztermében, melyen *Hock* János fejtegette a vidéki művészpártolás fontosságát. Az előkelő, nagyobbrészt hölgyekből álló közönség *Hock*knak magas színvonalon álló értekezését gyönyörűséggel

ján; üljön ide közénk, ürítsen velünk poharat s aztán halljuk a mondókáját.

A bíró leült, de azért világért sem engedett volna feszes tartásából.

A szegény ember annyira el volt felve hitatása nagyságával és valjuk be, annyira remegett a bekövetkezendő izgalmas jelenettől, hogy fel sem merte vetni tekintetét, hanem lesütött szemmel, remegve mint a nyárfalevélült a három jökedvű nemes között.

Cyrano megszajálta.

— Nos, kedves bíró ur, látom, nagyon fontos dolog hozta közénk, legalább világ életemben nem láttam még olyan hivatalos arcú bírót, mint maga, kedves Cadignan ur! Isten éltesse különben az igazság támaszait!

S ezzel Cyrano oda tartotta poharát a bíró elé.

A bíró nem merte visszautasítani a nagy tisztességet, de kocintás közben úgy remegett a keze, hogy poharának majdnem egész tartalmát végigöntözte az abroszon.

— Hiszen maga úgy látszik beteg, szólt a gróf, igyék csak, az majd jót tesz az egészségének.

Cadignan engedelmessékedett, de majd belefutott abba a néhány korty borba, annyira szorongatta a torkát az izgatottság.

— Gróf ur, szólott végre gyors elhatározással, néhány szót szeretnék önnek négyzomközt mondani.

— Kérem, de miért nem akar az urak előtt? Nines titkom előttük.

— Nem az ön titkáról van szó, méltóságos uram.

— Az más, Gyerünk a kertbe.

A gróf és a bíró előre mentek a hatalmas márványlépcsőn, amely az ebédől a kertbe vezetett, Cyrano és de Cussan marquis tiszteletteljes távolságban követték őket, nagyokat nevetve titokban a bíró nehézkes otromba járásán.

A bíró még mindig nem tudott belekezdni beszédébe.

(Folytatása következik.)

hallgató és lelkesítő szava bizonyára nem kis mértékben járult hozzá, hogy Szeged társadalmi a műpártoló egyesület megalakítását elhatározta úgy, hogy a szervező bizottság már a legközelebb működésbe lép. A vendégek az esti vonattal visszautaztak Budapestre.

— **Keményfi Gábor Ádám temetése.** Egy példás tisztességgel, férfias kötelességtudással megfuttott pályának, gazdag, értékes életnek impozáns epilógusát ma délután helyezték örök nyugalomra Keményfi Gábor Ádámot, a budapesti áru- és terménytőzsde titkárat. A váci-kerületi halottas ház már fél háromkor délután tele volt a sok igazán gyászoló jóbaráttal, ismerőssel. Ott láttuk a ravatal körül a tőzsde küldöttségét, élén Kornfeld Zsigmond és Beimel Jakab al-elnökökkel, dr. Félégházy Ágost, Hirsch Antal és Somorjai Lajos titkárokkal, Neményi Ambrus, Weisz Berthold országgyűlési képviselőket, dr. Ballay Jenő osztálytanácsost, aki Dániel miniszter képviseletében jelent meg, s fejezte ki részvétét, dr. Schermann Adolf tiszti főorvost, gelsei Guttmann Vilmost, a tőzsdetanácsosok közül Neumann Miksát, Neumann Frigyes, megyeri Krausz Lajost, haraszi Jellinek Henriket, Simon Jakabot, Sándor Pált, Schweiger Márton, Freund Filípöt, Auer Róbertet, Császár Ferencet. A fővárosi íróvilágból ott volt Veiglberg Leó, Gerő Károly, Szabó Endre, Peisner Ignác, Ruttay György, Díossy Béla, Gerő Ödön, a *Budapesti Napló* szerkesztőségének tagjai testületileg Braun Sándor felelős szerkesztő vezetés alatt stb. stb. Pontban három óraker kezdetét vette a gyászszertartás. A templomi kórus meghatározó zsolnája után dr. Weiszburg Gyula mondott halotti beszédet. Az elhunyt öreg urnak nemcsak érdemeit, munkásságát, a haza védelmében szerzett sebeit méltatta, hanem bibliikus szépségű beszédjében különösen az elkölözött áldott jószágát, mindenki iránt érzett esodálatos, lebilincselő gondosságát, gyermeki nagy szívét jellemezte a nagy gyászoló közönség előtt. A beszéd után ismét fölhangzottak a régi halottas melódiák s a koporsót a kocsihoz emelték. Az utcát egész szélességében ellepő tömeg egészen a nagykorúig kísérte a halottkocsit. Kétoldalt az egyetruhás tőzsdéi alkalmazottak lépdelték, elől a Zion-egylet tisztviselői haladtak. Az elhunytat az új temetőben tették sirba. Tisztelői és jóbarátai egészen odáig elkísérték utolsó útján a hatalmassá fejlődött budapesti tőzsde egyik alapító munkását, a tőzsde megmagyosztatásának első harcát, a nagyszülő hitvatalkotót, egyikét az ujkori magyar közélet legharmonikusabb, legtisztább alakjainak.

— **Groisz Gusztáv halála.** A képviselőház homlokzatról gyászoblogó hirdeti, hogy Groisz Gusztáv, Kolozsvár város II. kerületének országgyűlési képviselője meghalt. Csak az utolsó általános választások óta volt tagja a Háznak, de e rövid idő alatt nemes puritán jellemével, egy jogi tudással kivirta pártkülönbség nélkül képviselőtársainak nagyrabecsülését. A kolozsvári egyetemnek alapításától kezdve jogtanára volt s tevékeny részt vett Kolozsvár város kulturális és politikai életében. Néhány év előtt nyugalmába vonult. Egyike volt Apponyi legjelkesebb híveinek és 1892-ben nemzeti párti programmal képviselő jelöltséget is vállalt, de az egyházipolitikai küzdelmek idején a szabadelvű pártokhoz csatlakozott. A képviselőházban azért sok támadást intéztek ellene, de a derék ember tiszta liberális meggyőződését meg nem gyanusíthatta senki. Már hosszabb ideje beteg volt és szombat este bekövetkezett kora halála, amely bizonyára minden körben élénk részvétet fog kelteni. Holttestét Kolozsvárra szállítják s ott helyezik örök nyugalomra.

Groisz Gusztáv Kolozsváron született 1840-ben. Édes atya Kolozsvár polgármestere s később belügyminiszteri államtitkár volt. Groisz Gusztáv 1863-ban midőn Kolozsvárt a kir. jogakadémiát fölállították, itt tanár lett. A büntetőjogot és a polgári törvénykezést adta elő. 1872-ben az egyetem fölállításával is itt maradt s 1894-ig működött, amikor saját kérelmére, hogy már tanársága 50-ik éve is letelt, nyugalmazták. Nagyobb munkája „A magyar polgári törvénykezés”, ezenkívül számos értekezést írt. A kolozsvári róm. kath. egyházközségnek évek óta főgondnoka volt, főgondnoka volt továbbá a kolozsvári szent Erzsébet-egyházaknak, főszindikusa a szent Ferenc-rendi szent Istvánról nevezett erdélyi részű provínciajának, tagja volt az erdélyi róm. kath. status igazgatótanácsának. Már 24 éves korában Kolozsvár város törvényhatósági bizottsági tagjává választotta. A király 1896-ban a miniszteri tanácsosi címmel és ranggal tüntette ki. 1896-ban választották Kolozsvárt szabadelvű programmal képviselővé.

— **Orkán.** Londonból telegrafálják, hogy Anglia különböző részén erős vihar dühöngött az éjjel. Több folyó kiáradt. A Calais és Dover között közkedő postagözös többször hiába kísérte meg, hogy Dowerben vagy Folkestoneban partot érjen, míg végre az

utóbbi helyen sikerült kikötnie. A La Manche-csatornában az éjjel szünetelt a grózforgalom.

— **A képzőművészet a középiskolákban.** *Wlassics* Gyula köznevelési miniszter a fővárosi tankerület főigazgatójához az alábbi átiratot intézte: Kapsolában mult évi november hó 1-én 64.174. szám alatt kelt rendelettemmel, melyben a középiskolai tanuló ifjúság művészeti érzékének fejlesztése végett a főváros nyilvános gyűjteményeinek tanári vezetés mellett leendő megreformálását ajánlottam, a lehetőség szerint gondoskodni kívánok arról is, hogy az érettebb tanuló ifjúság a műtörténelemnek legfontosabb részeibe némi tervszerű betekintést nyerhessen. Jelenlegi tanterveinek és utasításainak alapján bőséges alkalmuk van ugyan a tanároknak, különösen a rajz, történelem és irodalom képviselőinek arra, hogy a műtörténelem egyes kiválóbb szakait rendes oktatás keretében bevonják, sőt azt óhajtom, hogy a művészeteknek általánosan képző elemői a megállapított tananyag korlátai közt jövőben még nagyobb figyelemmel részesüljenek, de ezenkívül kívánatosnak látom, hogy lehetőleg összefüggőbb képet is nyerjenek a legfelsőbb osztályok tanulói a művészetek történeti fejlődésének legfőbb mozzanatairól.

E végből azt óhajtom, hogy a székesfőváros területén lévő középiskolák VII. és VIII. osztályu tanuló számára értelemi fejlettségükhöz mért rendkívüli műtörténeti előadások tartassanak, melyekben a nevezett osztályoknak minden önként jelentkező tanulója díjlanul részt vehet.

Egyelőre kísérletképpen a II. kerületi állami főreáliskola, a VII. kerületi állami főgimnáziumot s az V. kerületi állami főiskolát jelölöm ki e célra. s dr. Janosi Béla, dr. Lázár Béla és dr. Körösi László tanárokat bízom meg azzal, hogy 12 műtörténeti előadásból álló ciklust tartsanak. Az előadások a szemléltetés minden lehető eszközének, különösen a skioptikonnak igénybevételevel, délutáni órákban hetenként kétszer tartandók, a főigazgatóság által rövid uton bemutatott tervezet szellemében, de a nélkül, hogy a részletekre nézve az előadó tanárt bármilyen tekintettel megkötni kívánom. Tekintettel az értekezési vizsgálatokra, az előadások már most megkezdendők és március 24-ig okvetlenül befejezendők. Egy-egy előadásért 10 frt tiszteletdíjat engedélyezek a nevezett tanároknak.

Aból a célból, hogy a kellő szemléltető eszközök (különösen diazotív képek) rendelkezésre álljanak, 100 frtot engedélyezek azzal, hogy a főigazgatóság által összeállított gyűjteményt majdan valamilyen fővárosi középiskola fogja megkapni. Ugyanígy előadások fognak megtartani a budapesti gyakorlati főgimnáziumban is, amire nézve a tanárképző intézet igazgatósága utján intézkedtem egyidejűleg.

Felkérem a főigazgatóságot, hogy a maga részéről is szíveskedjék ezen kísérletet lelkesen felkarolni és annak sikerét bő tapaszlatával előmozdítani.

Hasonló lelkes készséget várok az illető igazgatóktól is, kik a cél érdekében bizonyára mindent megfognak tenni, hogy az illető osztályok tanulóinak érdeklődése felkeltessek.

A műtörténeti előadások lefolyásáról annak idején összefoglaló jelentést teendő.

— **Könnymű építkezés.** Ma reggel a Magdolna- és Madách-utca sarkán *Agulár* Dávid építkező építő háromemeletes bérházának második emeleti mennyezete leszakadt. A leomló fal s a gerendázat beszakította az első emeletet s a pinceboltot is az épületnek Madách-utcai részét is erősen megrongálta. A két utcára terjedő körülbelül hetven méteres homlokzattal bíró óriási házat csak október végén kezdték építeni és már december végén tető alatt volt. A háziur *Steffó* és *Winkler* építőmestereket bízta meg a tervek kivitelével, akik azonban még decemberben esődbe kerültek és azóta *Agulár* az építéssel és *Mól* pallérál vezette az építkezést. A mennyezetbeomlásnak oka az volt, hogy az építkezésnél olcsó anyagot és gyakorlatlan kőműveseket alkalmaztak, akik e mellett még az eredeti s a főváros mérnöki hivatala által helybenhagyott tervtől is eltértek éssok helyütt, ahol tömör falat kellett volna alkalmazni, nyílásokat hagytak. A mennyezet, amelynek építése különben is különös gondot, kifogástalan jó anyagot és nagy szakértelmet kíván, a ránehezülő súlyt nem bírta ki és összeomlott. Nagy szerencse, hogy az összeomlás vasárnapon, tehát amikor a munkások nem dolgoztak, történt, és hogy a kritikus pillanatban a ház Madách-utcai oldalán senki sem tartózkodott és így emberben nem esett kár. A szigorú vizsgálatot ez ügyben megindították.

— **Házasság.** *Bernhardt* Péter fővárosi fodrász-üzlet tulajdonosa január 25-iken, szomban délután négy órakor esküszik örök hűséget *Darnay* Gizella kisasszonynak a Deákteri evangélikus templomban. — *Lóczy* József, miskolci könyvkereskedő a napokban ünnepelte *Miskolc* házasságának hatvanadik évfordulóját. A gyémantlakodalm alkalmából az öreg házaspár elhalmozták üdvözlésekkel.

— **A díszletimenek mintaképe.** *Savonában* a minap család miatt letartóztatták *Morosini* ügyvédet feleségével és két leányával együtt. *Morosini*ről kintűnt, hogy katonaszökevény, hogy nem is *Morosini*, hanem gróf *Manin* Lajos és *Manin*nak, az utolsó velencei dogának ivadéka. A jeles gróf több ékszerkereskedőt és fogadózt csap-ít be, miután a praxisából nem tudott megélni. Manin a börtönben elkülönítették a családjától s ő meg is adta magát a sorának. A felesége azonban titkozik a férjét illető vádak ellen s egyre azt hangoztatja:

— *A férjem a díszletimenek mintaképe!*

— **Munkanélküli ácsok.** Nagy az elkeseredés az ácsok között. Mintegy 500 ácsesegéd van munka nélkül s akik dolgoznak is, alig keresnek 3—5 forintot hetenkint a nagy munkahiány következtében. Panaszaiknak megbeszélésére ma gyűlést hívtak egybe a Gyöngytyúk-utca 14. szám alatt levő vendéglőbe, amelyre a rendőrség *Kosaras* Sándor rendőrfogalmazót küldötte ki. Előnknek *Grabner* Józsefet, jezyeköz *Cseples* Lajost választották meg. Beszéltek *Tóth* Imre, az *Építőmunkás* szerkesztője, az ismert szocialista agitátor, továbbá *Tanul* János, a *Munkás Önképző-Kör* elnöke és *Dénes* Bálint.

A szónokok mindannyian arról beszéltek, hogy az ácsesegéd sorsa a legrosszabb a mesteremberek között. Reggöltől estig dolgoznak s olyan keveset keresnek, amiből nem lehet megélni. Aztán meg az is megtörténik velük, hogy hol egyik, hol másik zuhan be az épületből a kimerültség következtében, aminek oka a nagy munkaidő s ilyenkor a szerencsétlenül járt családja a legnagyobb nyomorban néz elébe. Az állam, a társadalom nem törődik velük és a nyomorban kénytelenek elpusztulni. Néhány szónok a munkásévdő-förvények behozatalát sürgette és a szövetségi jog kiterjesztése érdekében is agitáltak. Végül felhívták még azt a szerencsétlenséget is, ami ma történt egy épületen a Magdolna-utcaban és eltiltő módon nyilatkoztak a *vallalkozóról*, akinek kapzsisága okozta a szerencsétlenséget.

A gyűlés rendben ért véget.

— **Állalós végű verekedés.** Ma reggel *Nacsá* János napszámos mexikói-ut 23-ik számú lakásán összeszólkazott *Tunács* Jánossal és ennek ücsöcsével. A szóvitatól verekedés lett, *Nacsá* végül botjával egy fejbe sújtotta *Tunács*ét, hogy a szerencsétlen ember alig egy óra múlva meghalt. A gyilkos napszámos letartóztatták.

Rabiógyilkossági kísérlet egy plébánián.

Budapest, január 22.

A mult esütörtökön vakmerő rabiógyilkossági kísérlet történt a belvárosi plébánián. A rendőrséget nyomban értesítették a bűntényről, mire az megtette a legszelesebb körű intézkedéseket a gonosztevő kézrekerítésére. Fáraózsának eredménye lett: a tettes most már a főkapitányság börtönében ül, miután büntös szándékát töredelmesen bevallotta. Az esetről tudósítónk a következőket jelenti:

A mult héten esütörtök délután fél négy órakor a belvárosi plébánia *Lipót*-utca 7. szám alatt levő épületében az I. emeleten lakó *Hering* Ferenc templomszolgá lakásán egy szőke hajú s bajszu, nyulánk termetű fiatalember, aki csak németül beszél, kérdézősködött *Kirner* Károly apátplébános után. A templomszolgá felesége megmondta neki, hogy az apátplébános az I. emeleten 7. szám alatt lakik, mire az ismeretlen a mondott helyre ment.

Az apátplébános lakásán csak *Kemény* Etel nyitramegyei szent-mihályi születésű 23 éves szobaleány volt, aki egy hete, hogy ott szolgálban áll. A mint az idegen belépett, a leány az előszobába eleje jött és kérdezte tőle, mi járaban van? Az idegen erre németül így válaszolt:

— *Kirner* plébános urat keresem; egy arany órát és láncot akar javíttatni és ezért jöttem!

A leány megmondta neki, hogy a plébános nincs odahaza, az aranyóráról és láncról ő nem tud semmit. Hanem, ha valami beszélni valója van, jöjjon másnap, pénteken reggel kilenc órakor *Kirner* akkor otthon lesz.

Az idegen láthatólag meglegedve ezzel a válasszal, távozott. Távozóban az ajtóban megállott és a leányhoz fordulva kérdezte:

— Hát csak egyedül van idehaza?

A leány igennel válaszolt és az idegen távozott. Alig tíz perc múlva visszajött azonban és így szólt:

— Meggondoltam magam. Névjegyemre írok egy pár sort a főtisztelőndó urnak, hogy tudja, hogy itt voltam és kerestem. Kérek egy ceruzát.

— Ceruzám nincs — volt a válasz — de adhatok tentát és tollat.

— Hát a főtisztelőndó ur íróasztaláról nem hozhat?

— Nem — mondá a leány — mert az iroda be van zárva és a kulcs a főtisztelőndó urnál van!

— Ugy? Hát akkor a főtisztelőndó ur irodája csukva van? Akkor kérek tentát és tollat.

A leány elhozta a kívánt tárgyakat és az idegen leült az asztalhoz írni. A névjegyének egyik oldalát tele írta és aztán felkelt és itatós papírost kért. A míg a leány holmija közül előszedte az itatós papírost, a férfit az ajtóhoz lépett és beszukta azt.

A leány szemmel kísérte az idegen minden mozdulatát és ez utóbbi tette gyanút kellett benne és megkérdezte tőle, hogy miért csukta be az ajtót? A férfi minden válasz helyett erre odalépett hozzája és így szólt:

— Mondja, kit szeret? Ugy-e, a katonaságnál van a szeretője?

Ezzel a zsebéből egy vadonat új konyhakést rántott elő és a leány mellének szegte.

Ha a leány segítségért kiált, úgy bizonyos, hogy leszúrta volna. De a leány bátran viselte magát.

— Csak nem akar megölni! — mondá oly bátor hangon, hogy a rabló meghökken. Abban a percben a lépcső felől nehéz léptek zaja hallatszott. A rabló meggökkenve a leány bámulatos lélekjelenlététől és megijedve a léptek zajától, zsebébe hamar visszakarta a kést és látszólag leküzdve indulatát, erőteljes nevetéssel így szólt:

— Csak tréfáltam. Kérem, ne szóljon semmit a dolgról senkinek, különösen a plébános urnak ne! Holnap felkeresem okvetlenül!

Ezzel sietve távozott, a nélkül, hogy a levelet otthagya volna. Amikor este a plébános hazajött, a leány rögtön elmondta a dolgot neki. A plébános mindjárt elsieltet a főkapitányságra, ahol a dolgot főljelentette.

A rendőrség másnap kora reggel egy kitűnő detektív küldött a plébániára, aki ott rejtőzött álló két napig, hogy elfoghassa a merénylőt, ha csakugyan jönni találna, de hiába, a rabló nem jött.

A rendőrség még csütörtökön éjjel széleskörű nyomozatot indított meg a legnagyobb titokban a rabló elfogatására, ebből magyarázható, hogy a dolog a mai napig nem is jutott a nyilvánosságra.

Kirner apátplébános értesítette az összes plébániákat a dolgról és az eset mindenütt a legnagyobb rémületet keltette. A rendőrség pedig minden szállóban megfordult és kutatott az idegen iránt, akinek kiletét illetőleg már tisztában volt, hogy az valami külföldi és olyan egyén, akinek nem igen lehetett még praxisa olyan büntényben, amelyet el akart követni.

A nyomozás sikerrel járt. A tettest ma délután négy órakor elfogták. Az elfogatása így történt. Ma délután a mondott időben a Csömöri-uton levő Arany sas-szálló kávéházába egy szőke bajszos és hajú nyulánk fiatal ember lépett be, aki kávé parancsolt. A pincérnek feltűnt, hogy a titokzatos vendégnek nincs felső kabátja. Ez a körülmény gyanusnak tűnt fel előtte és megfigyelte vendégét. Legnagyobb meglepetésére a vendég a fogához ment és onnan levett egy télikabátot és azt felöltötte. Aztán a legnagyobb flegmával távozni akart. A pincér utána sietett és fel tartóztatá. Rendőrt küldtek, aki a tolvajt bekísérte a főkapitányságra. Itten aztán a detektívek felismerék benne a rablót is. Kocsin elhozták a szabaleányt, Kemény Etelt, aki csakugyan fölismerte benne támadóját.

A kihallgatást Szirmai Andor felügyeletes rendőrkapitány vezette. A rabló kezdetben mindent tagadott, még a nevét sem akarta megmondani, de aztán, a mikor a Csömöri-ut 25. szám alatt levő lakására mentek, ott megtudták nevét és a holmija között megtalálták a konyhakést is. A rablót Bóth Józsefnek hívják, Münchenből való és foglalkozására nézve kertész. Mikor látta, hogy hiába tagad, bevallotta, hogy néhány hete jött Münchenből, hogy itt keresetre tegyen szert. De hiába, nem akadt foglalkozása. Ekkor határozta magát el, hogy bármilyen módon, ha még gyilkolnia is kell, meg fog ölni. Hogy tervét kivigye, egy közsörtöstől néhány hatósért vett egy konyhakést, amelyre a főkapitányságon Kemény Etel is ráismert. Bevallotta, hogy a belvárosi plébánián ki akarta rabolni, de inkább szállt a bátorsága, mikor látta, hogy a leány nem fél.

A elfogott rabló és kabátolva után a rendőrség holnap táviratilag tudakozódik majd, mert nem lehetetlen, hogy cinkosai is vannak. A jó madarat pedig kihallgatása után rögtön lecsukták.

FŐVÁROS.

(*) Egy előjáró jubileuma. Pesti Ferenc, a IV. kerület előjárója, a minap töltötte be városi szolgálatának harmincadik évét. Ez alkalomból a IV. kerületi társaskör, amelynek az előjáró alapítása óta rendszer, három év óta pedig igazgatósági tagja, a jubiliás tiszteletére szerdán, január 25-én este nyolc órakor ünnepi vacsorát rendez.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET.

** Az Operaházról. Az Operaházban kedden harmadszor kerül színpadra Zichy Géza gróf Roland mestere, ezúttal a páratlan bérlők számára. Csütörtökön a Bűvés vadászát adják Agatha szerepében Zilahy-Singhoffer Vilma asszonnyal. Szombaton ez idén először adják Sába királynőjét Goldmark dalművét a főbb szerepekben a következőkkel: Lejo Lili, Arányiné, Perotti, Takáts, Szendrői, Mihályi, Diósy. Vasárnap ismét Roland mester kerül színpadra bérlésűnben. A Várszínházban: Hétfőn, 23-án Hamletet adják.

** A Népszínház újdonsága. A Népszínház legközelebbi újdonsága a Hajnali harangszó, Hevesi József és Karczag Vilmos népies színműve lesz. A szerepeket már ki is osztották s a főszerepet, melyben erős drámai motívumok vannak, Blaha Lujza fogja játszani. Nagy szerepet játszik még Gázi Mariska, Németh, Szabó, Tollai. A szerzők nagy súlyt helyeztek a szcenikai kislésőkre is, amelyek a drámai jelenetek hatását vannak hivatva fokozni. A Hajnali harangszó zenéjét Barna Izsó, a Népszínház karmestere állítja össze. Az első előadás február 3-án lesz.

** Pályaköszoruzott színmű. Kolozsvárról táviratozzák, hogy a kolozsvári Nemzeti Színház intendánsa Bőlyönyi József által kitűzött 500 koronás drámai pályadíj fölött ma döntött a bíráló bizottság. A jury tagjai voltak: Follinusz Aurél elnöke alatt E. Kovács Gyula, Janovics Jenő, dr. Ferenczy Zoltán és dr. Gyulai Farkas. A pályaművek közül a bizottság a díjat egyhangúlag a Vándornadár című háromfelvonásos társadalmi műnek ítélte oda. A jelítség levél felbonthatván, abból dr. Prém József neve tűnt ki. A jelentés nagy dicsérrel emlékszik meg a nyertes pályaműről.

** Jótékony előadás az Operaházban. Pénteken, e hó 27-ikén az Operaház és a Nemzeti Színház nyugdíjintézete javára jótékonycélú előadás lesz az Operaházban a következő műsorral: I. Nyitány, Herold Zampa dalművéből, előadja az Operaház zenekara, vezényli Erkel Sándor; II. Az elégtétel, vigjáték egy felvonásban, játszózik Márkus Emília és Császár Imre; III. Tavasi hangok, Sturm J.-tól, énekli Lejo Lili; IV. Az én szabóm, vigjáték egy felvonásban, játszózik: Csillag Teréz, Keczer Irén és Náday; V. Merlin, Goldmark dalművének második felvonása, éneklik: Lejo Lili, Arányi, Ney Dávid, Takáts, Beck és Dalnoki.

** Vonós négyes. A Grünfeld-Berkovits-Riedl-Bürger vonós négyes e hó 29-én délután 4 1/2 órakor a Royal-szálló termében tartja meg ezidő VI. kamarahangversenyét Diósy Handel Berta operatársak közreműködésével. Az énekzárakon kívül előadásra kerül Dvorzák vonós hatosa (II. Viola Daulusz II. Cello Schult) és Schubert vonósötöse két gondolkával. Jegyek Rózsavölgyi és Társa zeneműkereskedésében válthatók.

** H.-Vukovics Aranka első föllépése. H.-Vukovics Aranka asszony, a Magyar Színház újonnan szerződötett szubrettje jövő vasárnap lép fel először a B. A. L. E. K. Zenaida szerepében, amelyet eddig Vlád Gizella játszott.

** A Nemzeti Szalon felirata a kultuszminiszterhez. A Nemzeti Szalon műpartoló és művészeti egyesület Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszterhez, abból az alkalomból, hogy a miniszter az egyesületet oly lelkes pártfogásba vette, a következő feliratot intézte:

Nagyméltóságú Miniszter ur! Kegyelmes Urunk! A Nemzeti Szalon műpartoló és művészeti egyesület legmélyebb háláját fejezi ki Nagyméltóságodnak fennkölt, hazafias eslekedetért, melylyel magas állásához valóban méltó támogatást kegyeskedik nyújtani a képzőművészet népszerűsítésére és a műizlés fejlesztésére vonatkozó nemzeti misszióknak. Elvlaszthatatlan lesz Nagyméltóságod neve a művészet ujjáébredésétől Magyarországon s álva fogja emlegetni nevét a jövő kor, midőn majd halásan visszatekint az utótrő munkások lélekemelő küzdelmeire.

Köszönjük kegyelmes Urunknak példaadó hazafias ügybuzgalmát, lelkes és fáradhatatlan munkásságát, melylyel a magyar kultúrának sinylődő árváját, a nemzeti képzőművészetet felkarolni és istápolni kegyeskedik. Köszönjük ezt hazánk kulturájának és az ébredező magyar művészet nevében. Ügyünket és törekvéseinket a jövőben is kegyes pártfogásába ajánljuk.

** Hangverseny. Idős Fetter János zenedei tanár vasárnap a krisztinavárosi polgári leányiskola tornatermében sikerült hangversenyt rendezett. Több kiváló tehetséget hallottunk, de különösen ki kell emelnünk egy bevégzett kész művészt, Csányi Kornélia kisasszony cimbalomjátékát, aki páratlan bravurral kezeli ezt a hangszer, és úgy előadása, mint teknikája elragadta a közönséget. A hangverseny sikeréhez hozzájárult Kernler Jenő és Tóth E. zongorajátékkal, nemkülönbön Kis József hegedűelőadásával.

** Örvendetes és nem örvendetes hír. A bécsi Fremdenblattnak táviratilag jelentik Sopronból, hogy Schreiber német szinzigazgató nem pályázott az ottani színházra, mert a legutóbbi évben veszteséggel dolgozott. Ez az örvendetes hír. A soproni szinügyi bizottság a színházat a jövő évrára Rust német szinzigazgatónak adta ki. Ez a nem örvendetes hír!

** Az iparművészeti iskola növendékeinek kiállítása. Az országos iparművészeti múzeumban nem rég bezárult angol kiállításnak utóhatása kezd már érezhetővé válni. Az országos iparművészeti iskola keretében fennálló művésznövendékek egyesülete ugyanis két hét előtt három pályázatot irt ki, amely ma járt le. A pályázatra közel száz munka érke-

zett be, melyek eltekintve a dicséretes szorgalomtól, kiválóságuktól által egy nagy reményekre jogosítanak hogy a közoktatási miniszter figyelmét is fel fogják rá hívni. Díjakat nyertes: Basa Jenő V. éves növendék tervezetért I-ső és II-ik, Novák Sándor festményért I-ső, Szanulcsky Ödön szobrász II-ik díjat tizenöt munka pedig dicséretet nyert. A kiállítás napokint 8—12-ig és 2—6-ig tekinthető meg az iparművészeti múzeumban.

** Pálmay Ilka Bécsben. A bécsi An der Wien színház legközelebbi újdonsága az Ó excellenciája című operett lesz, amelynek szövegkönyvét Leon és Waldberg irták, zenéjét Heuberger komponálta. Az operett fő női szerepét Pálmay Ilka fogja játszani.

** Rendőri cenzura Ujpesten. Ez alatt a cím alatt megírt hírlinkre vonatkozólag még egy nyilatkozatot kaptunk. A nyilatkozat így szól:

Ujpest, 1890. január 20.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjának tegnapi számában azon közlemény foglaltatik, hogy folyó hó 14-én a Kisfaludy Színház tagjai által előadandó egyik szindarab kéziratát én előzetes cenzura végett bekívántam s az utolsó percben a darab előadását betiltattam.

Méltóztatásuk helyroigazításaként becses lapjában közleni, hogy folyó hó 14-én a Kisfaludy Színház tagjai Ujpesten előadást nem tartottak, hanem azon előadás műkedvelők közreműködésével rendeztetett. En semmiféle darabot előzetes cenzura, vagy betekintés végett be nem kívántam. Végül pedig semminemű darab előadását be nem tiltattam. Kiváló tiszteletem kijelentése mellett maradtam a tekintetes szerkesztő urnak alázaatos szolgálja.

Gyalóky Lajos,

m. kir. államrendőrségi tanácsos.

** Papok egy operett ellen. Heuberger osztrák zeneszerzőnek a bécsi An der Wien-színházban és egyéb német színpadokon is nagy sikert aratott Operabál című operettjével különös dolog történt Darmstadtban. Az operett az ott-mi udvari színházban került színpadra, mire a darmstadti evangélikus pap-ság közös kérvényt nyújtott be a színház intendánsához, hogy vegye le az operettet a műsorról, mert erkölcsrontó. A jó darmstadtiak azóta szorgalmasan látogatják az operettet.

** Házi hangverseny. A Telefon Hírmondó holnap (hétfőn) este fél 9 órakor finyes házi hangversenyt rendez előzetes szoroktatására. A koncertben közreműködnek: Csurgay Adél, Düll Bertha, Farkas József, König René, Várdai Margit, Grossi József, Horváth Elemér, Kemény Lajos, Stroosz Árpád, Tóthfalussy Gusztáv. Hangverseny után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókou.

A színészek nevelése.

Irta: Levinszki József.

A tizenkilencedik század folyamán egész tekintélyes könyvtárrá nőttek azok az iratok, melyek az előadó művészet oktatásával foglalkoznak. Magától értetődik, hogy a szempontok, a követelmények és a vélemények a fiatal színész testi és szellemi képességeinek kiképzéséről és alkalmazásáról, minden szerzőnél mások és mások. Hiszen mindezen tanítások részint a folyton változó és haladó irodalomra, részint pedig régen meglévő, változatlan alapelvekre támaszkodnak, melyeket esetleg me a tizennyolcadik századba visszanyúló művészek vagy műtárszek alapítottak; teszem fel: Riccoboni, Schröder, Ifland, Sessmidt é. m. Ha ezeken kívül tekintetbe vesszük még a francia mestereket is, akik a legszénálisabb oktatói ennek a művészetnek örök idők óta és akiknek befolyása állandóan nagy maradt mi reánk németekre; akkor összegezve mindezeket, be kell vallanunk, hogy egy iskolázott és a helyes utra terelt ujoncnak éppen elég segédeszköze volt a színművészet elméletét elsajátítani.

Egészen más kérdés természetesen a praktikus kiképzés!

Lehet, de én részemről kétségbevonom, hogy azoknak van igazuk, akik azt állítják, hogy az igazi tehetség autodidaktikus uton is megtanulja helyesen alkalmazni hangját, beszédmodorát, taglejtéseit, szóval minden egyéni sajátját a szerepeikhez! Véleményem szerint ezt csak igen jó műértő tanácsadó segítségével lehet elsajátítani.

Régi időkben a fiatal tehetségek egyszerűen az idősebb színészeknél tanultak, és főn a színpadon, előadás közben, egyszerű sajátították el a teoriát és a praxist. Ezek az egészséges viszonyok azonban fájdalom lassanként elmúltak, a szemléteit oktatást felváltották a tankönyvek, rendszerekbe szorították az oktatást, és kezdve a mássalhangzók kiejtésétől egész a nagy jellemzerepek alapos fölfogásáig, kinos precizitással haladtak fokról-fokra.

A legkiválóbb munka e téren kétségkívül Röscher Henriknek, az esztétika tanárának A drámai ábrázolás művésze című könyve, mely 1841-ben jelent meg a berlini könyvpiacra. Minden kiválósága dacára azonban csak kevés előismerést aratott, mert egyrészt sokan voltak, akiknek képzettsége sokkal alantasabb fokon állott, semhogy megérthették volna ezt a

munkát; másrészt, mert még többen voltak, akik fennhangon terjesztették azt a véleményt, hogy a színészek egyáltalán nincs szüksége ily tudákos vizsgálódásokra, és hogy *husz* ilyen kötetből sem lehet egy becsületes szerepet összetakolni! Mindig voltak, mindenütt vannak és mindenkor lesznek ezen a pályán olyanok, akik szuverén mosolylyal beszélnek minden elméletről, és azt hirdetik, hogy a valódi tehetség mindig önmagából fejlődik és ennél fogva nem szed magába semmiféle száraz teóriát.

Megengedem, hogy ezzel az ügyességgel, mert ezen az uton egyébre szert tenni lehetetlen, a színész megfelelőleg közönséges, mindennapi szerepekben, de komoly művészetről ilyen készültség mellett szó sem lehet!

A következő nevezetesebb munka *Benedix* Roderik könyve volt. Benedix már nagyobb súlyt fektetett az ékeszólás praktikus fejlesztésére, de az ő munkájában is megtalálunk egy ócska, megrögzött tévedést, hogy tudniillik rögtön a hangzók kiejtéséről szóló gyakorlatok után a legkiválóbb klasszikusokból vett olvasmányok következnek, mintha a betűk helyes kiejtésén kívül semmi egyéb nem szükséges volna a klasszikus szerepek helyes felfogásához. Régi hibája ez nemcsak a tankönyveknek, de a tanároknak is, akik sok-sok évtized óta, részint tudatlanságból, részint kényelemből a legkiválóbb költői remekeket akarják az unjocokat a mesterségre megtanítani! Világos, hogy ez által vagy módoros lesz a fiatal színész előadása, de sőt egyenlőre is; vagy egyszerűen utánzója lesz egyik mesterének; vagy pedig, — és ez a leggyakoribb eset — a nagy szerepek szavalgatása túlságos önbizalmat kelt a fiatal színészben, tökéletesnek érzi magát, mikor még nagyon, de nagyon sokat kellene tanulnia és kontár marad egész életére!

A legutolsó mesterember is nyílt megvetéssel tekint le azokra a kontár színészekre, akik estéről-estére csak önnömagukat adják oly kellemesen vagy oly kellemetlenül, mint a jó Isten őket megteremtette.

És mondhatom, hogy jogos ez a megvetés! Nem ösmerek nyomoruságosabb alakot egy színésznél, aki nem konyit a — mesterségéhez! Alig van nála haszontalanabb tagja a társadalomnak.

A színészkolák hivatása volna megakadályozni, hogy így évről-évre annyi megannyi kétes existenciával gyarapodjék a szellemi proletariátus. De ezen feladatunknak, azt tartom én, csak egy esotben feltehetnek meg a színészkolák: ha szakítanak az emeltt hibás rendszerrel és elébb megtanítják a tanulót egy gondolatot, egy érzést, egy véleményt kifejezni, érvényre juttatni; és csak aztán, ezen elsajátított ügyességekkel fognak bele velük egy jellem megalkotásába.

Okvetlenül meg kell még emlékeznem e helyen *Oberländer* Henriknek a napokban megjelent könyvéről: *A színészélet elmélete*, mert mindaz, amit itt elmondottam, ugyszólván vezérelve e munkának, mely tanárnak és növendéknek egyformán fontos és megbízható utmutatója lehet. A könyv legfőbb értéke azon szabadon szerkesztett magánjelenetekben és párbeszédekben rejlik, melyek föltétlenül kifejlesztik mindenkiben az egyéni nézetet, egyéni fölfogást, önállóságot, szóval mindazt, amit fiatal színészeinkben nagyobbára fájdalmasan nélkülözünk!

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Ülés az Akadémián.** A Magyar Tudományos Akadémia I. osztálya (nyelv- és neptudomány) hétfőn délután 5 órakor az akadémia kistermében felolvasó-ülést tart, ezzel a tárgysorozattal: *Lehr* Albert l. t.: *Goethe Hermann und Dorothea* c. székfoglaló értékeése. — *Simonyi* Zsigmond r. t. „Elevült és látszólagos nyelvhibák.” — *Beóthy* Zolt r. t. bemutatja *Huska* József munkáját a *Magyar Ornamentikáról*.

○ **Lejáró pályázat.** Az 1898. évi akadémiai nagyjutalmat (200 arany) és a *Marcibányi*-mellekjutalmat (50 arany) az 1892—1898. évköztben megjelent, a társadalmi tudományok körébe tartozó munkák legjobbainak ítélte oda. Az Akadémia figyelmezteti az ily munkák szerzőit, hogy műveiket 1899. január végéig a föltűnt hivatálhoz küldjék be, följegyzéven röviden, amit munkájuk kiváló vonásának tartanak. Azonban e figyelmeztetésnek koránt sincs az az értelme, mintha a be nem küldött munka, melyről a tagoknak tudomásuk van, nem pályázhatna, sőt ha az akadémia kiadásában jelent meg, vagy könyvtárba már bekeletetett volna, hivatkozás történhet arra, hogy a beküldött munkával a szerző pályázni kíván.

○ **Szabad Lyceum.** A szabad lyceum ismeret-terjesztő társaság, december 31-én, kedden két előadást tart. Déltűn 5—6-ig, dr. *Schneicker* Brunó, a magyar szent korona történetét fogja ismertetni, az Eszterházy-utca 1. szám alatti műgyegetmi pötepület nagytermében, este 8-ig pedig *Sékely* Ferenc tart előadást a magyar takarékpénztárak reformjáról. A pénzintézeti tisztviselők országos egyesületének József-tér 1. szám alatti helyiségében.

FARSANG.

(A fővárosi hírlapkiadóhivatali tisztviselők az idén március 5-én rendezik tízedik báljukat. A hírlapkiadóhivatali tisztviselők bálja már régóta kedvenc mulatsága azoknak, akik szeretik a kedélyes, fesztelen és a mellett mégis előkelő társaságot és színtalan csaldá van. amely tíz év óta minden évben örömmel keresi föl a bójtnak ezt a legelőkelőbb mulatságát. A táncot, mint minden évben, érdekes hangverseny előzi meg, amelyet *Rákosi* Jenő, az egyesület elnöke rendez s melyben a fővárosi művészvilág több előkelő tagja fog közreműködni.

(A fehér kereszt országos lelencház egyesület, amely az elhgyvöl anyák segélyezésével és a lelenek fölnevelésével oly üdvös szolgálatot végez, vasárnap este tartotta a fővárosi virágó összes termében elite álaros bálját. Már jóval 1/2 óra előtt alig lehetett a termekben mozogni és szebbnél szebb álarosok kacagva, dővájodva hullámzóztak fel alá a termekben. A bál rendkívül fényesen sikerült és a fehér kereszt egyesület ismét egy lépéssel haladt előre nemes és önzetlen munkájában.

(A kosdi vadászok estéje. A kosd-verbőcei vadász-társaság sikerült farsangi estét rendezett a ferencvárosi polgári-kör dísztermében. Az estély hangversennyel kezdődött, amelyen a társaság zenekara *Bihari*, *Csermák* és *Boka*-féle régi vorbungos nótákat adott elő *Késmárky* Árpád vezetése alatt. Ezenkívül volt több szolo-előadás is. A nagyszámú, díszes közönség nagy tetszéssel fogadta a műsor minden egyes számát. Hangverseny után tánc fejezte be a sikerült estét.

(**Jelmezés bál.** Az Iparos Ifjak Országos Egyesülete tegnap fényesen sikerült jelmezés bált rendezett a régi földalában. Vagy kétszáz pár vett részt a mulatságon, amely az iparos ifjúság legszebb mulatságai közé számítható. A jelmezball szép összeget is jövedelmezett az egyesület köznevelődési alapjának.

(**Hangverseny.** A Győri Kereskedelmi Társaság betegsegélyező pénztára és a Vidéki Hírlapírók Országos Nyugdíjintézete javára február 2-án hangversenyt és táncvigalmat rendez. A hangversenyen többek között *Kiss* József is közreműködik.

(A körmeneti iparos ifjúság önképző egyesülete január 29-ikén könyvtára javára táncvigalmat rendez.

(Az érsekújvári katolikus nőegyesület január 28-án tea-estét tart.

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Mernők és Építészegyletben) a jövő héten négy szakosztály tart ülést a következő sorrendben: Holnap hétfőn este fél hétkor a mű- és középítészeti szakosztály ülésének. Ennek tárgyai: 1. Az Erzsébet-emlék pályázati programja dolgában kiküldött bizottság jelentése. 2. Az országos magyar képművészeti társulat műterem-bérbéza pályázatának programja és a bíráló-bizottság megválasztása. Kedden este 6 órakor a vízellátási szakosztály tart ülést, amelyen *Bogdánffy* Ödön tart előadást *A légköri csapadék és a Tisza vízjárása* címen. Csütörtökön e hó 26-án este 6 órakor az ut-, vasút- és hidépítészeti szakosztály tart ülést, amelyen *Kossalka* János ismerteti a *műngsteini és viari viaduktokat*. Szombaton e hó 28-án este 7 órakor a gépészeti és bányászati szakosztály tart ülést, amelyen *E. Illés* Aladár fog felolvasni a *Szekelyföld vasiparáról*. Minden ülés után társasvacsora lesz.

(A magyar vörös kereszt-egylet) igazgató választmánya, január 25-én, szerden délután 4 órakor az egylet *Keoskemeti*-utca 5. sz. a hivatalos helyiségében gróf *Csekonics* Endre elnökele alatt ülést tart. Az ülés napirendje a következő: 1. Elnöki megnyitás. 2. A felsőbb bíráló érkezt leiratok bemutatása. 3. Erzsébet-körhízi és ápolónői ügyek. 4. Pénztári jelentés. 5. Jelentés a háború esetén fenntartandó intézményekről. 6. Segélyek. 7. A sorsjegyen-ellenőrző-bizottság jelentése és e bizottságba egy masodelnök és hat tag választása. 8. Folyó ügyek.

(Az országos izraelita tanítóegyesület) központi választmánya a minap *Kornfeld* Gyula iskola-igazgató elnökkelével tartott ülésén a következő segélyeket osztotta ki:

Árvaségély címen 100—100 koronát kaptak: *Gerlóczy* Gyuláné fia Baján, *König* Mór volt duna-szerdahelyi tanító fia, *Ignác*, *Rosenstein* Adolf volt ballassa-gyermati tanító leánya *Sarolta*, *Schwarz* Miksa volt bozsozói tanító fia *Fülöp*, *Stern* Izidor volt tásdi tanító fia *Jenő*, néhai dr. *Bak* Izrael budapesti hittanár *Elza* leánya, *Weber* Soma volt budapesti tanító *Ignác* fia, néhai *Friedl* József szikszói fia itó egyik gyermeke (a Reif-alapítványból) és végre 200 koronát néhai *Donath* Armin volt trencsényi tanító *Janka* leánya.

A *Lederer* *Abrahám*-alapítvány ez évi kamatait (120 korona) leánykiházasítási segély címen *Braunberg* Manó zsolnai tanító kaptá.

Azonkívül megszavazták 3 beteg tanító részére 120 koronát, míg az országos izraelita tanítóképző intézet növendékeinek segítésére 50 koronát folyósítottak. Kiosztottak összesen 1290 koronát.

(A fővárosi szegény gyermekert egylet) ügyeinek vezetésére, amíg a vizsgálat folyik, a főpolgármester tudvalevőleg *Szabó* János ügyvédet küldte ki hatósági biztosnak. Szabó most körlevelet intézett az egylet tagjaihoz, amelyben kéri őket, hogy a közbejött események miatt ne veszítsék el a kedvüket, hanem működjenek tovább is a kitűzött nemes cél érdekében. Együttel e hó 24-ének délutáni 5 órájára választmányi ülést hív egybe, amelyen több fontos ügyet vezetnek.

(A ferencvárosi polgári kör) január 31-dikén este hat órakor tartja Bakács-tér 14-ik szám alatt levő dísztermében rendes közgyűlést.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ **Az ügyvédvizsgáló bizottság megalakulása.** A budapesti ügyvédvizsgáló bizottság tegnap tartotta alakuló gyűlését *Veszprémy* János kuriai tanácselnök, a bizottság elnökének elnökelele alatt. Ez alkalommal megalakították az ötös és hetes bizottságokat. Az ötös bizottság elnöke: *Sékely* Ferenc kuriai bíró, tagjai: *Antal* Gyula egyetemi tanár, *Havassy* Károly kuria bíró, dr. *Könyei* Ede és *Tóth* Gáspár ügyvédek. A hetes bizottság elnöke: *Veszprémy* János kuriai tanácselnök, tagjai: *Adám* András, *Mezey* Albert, *Terogovics* István kuriai bírók, dr. *Darányi* Gyula, dr. *Nagy* Dezső N., dr. *Wolf* Vilmos ügyvédek. A bizottság jegyzője *Istvánffy* Lajos táblai titkár.

TÁVRATOK.

Berlin, január 22. *Vilmos* császár tegnap gróf *Stürgkh* osztrák-magyar katonai attasé fogadta, aki *Ferenc* József 6. felsége uralkodói jubileumára vonatkozó néhány iratot adott át a császárnak.

Pétóvár, január 22. *Annenkov* tábornok, a transzkaspai vasut építője meghalt.

Konstantinápoly, január 22. E hónap 12-ike óta 47 vagonn *Mausler*-féle fegyvert és töltényt küldtek a második (drinápolyi) hadtest területére. Az örmény bandákna a szerb határon való üzemeltetése miatt számos erődház építésébe kezdtek.

Cseh diákgyűlés.

Prága, január 22. A cseh egyetemi hallgatók mai gyűlésükön részvétellel emlékeztek meg *Linhart* nevű agyonlőtt társukról és elhatározták, hogy *Linhart* atyjának részvétlőiratot küldenek. Azután bizottságot választottak a cseh diákság követeléseinek szövegezésére. Követeléseik között van a diáksapka vagy szalg meghonosítása a német diákegyesületek mintájára, továbbá annak a rendelkezés a megszüntetése, amelynel fogva egy jogi államvizsgát és egy tisztviselői vizsgát német nyelven kell letenniük. A gyűlés berekesztése után a diákság csöndesen szétoszlott.

Munkágyűlések.

Prága, január 22. A mai nap folyamán három munkágyűlés volt Prágában. Valamennyi rendben folyt le. A *Miehle* külvárosból Prágába vezető uton nagyobb csődület volt, amelyet a rendőrség komolyabb incidens nélkül szétoszlott.

Németország és Amerika.

München, január 22. A *Münchener* *Neueste Nachrichten* jelentése szerint a washingtoni képviselőházban elhangzott és Németország ellen irányuló kihívó nyilatkozatok arra az elhatározásra indítottak néhány Münchenben lakó, irányadó amerikai polgárt, hogy az összes müncheni amerikaiak nevében tiltakozó iratot küldenek az amerikai kormányának, melyben közöszölet mondanak azért, hogy az amerikaiak mindenkor barátságos fogadtatásban részesülnek Németországban és konstataják, hogy Németországban nincs animozitás Amerika iránt; végül egy amerikai szenátorrak a washingtoni szenatusban elhangzott beszédet a leghatározottabban helytelenítik. Az előértekezetlet ebben az ügyben néhány nap mulva megtartják.

Adóreform Szerbiában.

Belgrád, január 22. A szkupstina új adótörvényét szavazott meg, amely pontos és szigorú rendelkezéseket tartalmaz az adó behajtására nézve. A parlamentet néhány hátralevő törvényjavaslat elintézése után e hó 27-én valószínűleg berekesztik.

Afrikai hírek.

Róma, január 22. A Stefani-ügynökségnek jelentik Masszauból: *Makonnen* rász kivonult Agaméből és katonáival *Aguddi* felé, *Adigrattól* délnek vette útját.

Paris, január 22. *Dolisié*, Francia-Kongó alkormányzója Orleansban tüdőgyuladásban meghalt.

Anarkisták megkegyelmezése. **Madrid,** január 22. *Salmoron* és más republikánusok kérésére *Sagasta* miniszterelnök megígérte, hogy a legközelebbi minisztertanácsban előterjesztést fog tenni a montjuichi fogházban levő anarkisták megkegyelmezése tárgyában.

A Fülöp-szigetek.

Washington, január 21. A szenátus elfogadta *Caffery* szenator határozati javaslatát, mely szerint *Mac Kinley* elnök felkérendő, hogy terjesztsék elő másolatban mindazokat az iratokat, amelyek a Fülöp-szigetek köztársaságára s a köztársaság ellenőrzéséről, valamint az amerikai ellenőrzés alatt álló terü-

letrészek kiterjedésére vonatkoznak. *Caffery* kifejtette, hogy ezek az adatok alapvető jelentőséggel bírnak a békeszerződés ratifikálására nézve.

Madrid, január 22. Az Egyesült Államok kormánya bejelentette, hogy lépéseket készül tenni a Fülöp-szigeteken lévő spanyol foglyok kiszabadítására.

Washington, január 22. (Reuter) Illetékes körökből jelentik, hogy a Fülöp-szigetek bizottságának nincs végrehajtó hatalma, hanem a szó szoros értelmében csak tanácsadó testület lesz. *Dewey* tenger-nagy és *Otis* tábornok azonban mindegyik a maga hivatalos minőségében, mint a tengeri — illetve szárazföldi haderő parancsnokai végrehajtják a bizottságtól megállapított politikát.

A szamoai forradalom.

London, január 22. A Reuter-ügynökségnek jelentik Washingtonból: Dr. *Holleben* német nagykövét ma két fontos berlini táviratot adott át *Hay* külügyminiszternek és ennek kapcsán hosszasan tanácskozott vele. A táviratok részletesen ismertették a legutóbbi szamoai eseményeket, még pedig sok lényeges részletre nézve az eddig közölt leírásoktól eltérőleg. A nagykövét és a külügyminiszter tanácskozása után egy előkelő diplomata úgy nyilatkozott, hogy az úgy újabb állása mellett lehetségesnek, sőt valószínűnek látszik a kérdés békés megoldása. Irányadó körökben határozottan kijelentik, hogy ma délig az Egyesült Államok sem egyedül, sem Angliával együtt nem tettek újat. Bizonyosra vehető, hogy ha a szamoai eseményekről közölt jelentések a tényeknek megfelelnek, dr. *Russel* és *Rose* német főkonzul magatartása nem berlini instrukcióknak az eredménye. Azt hiszik, hogy ezt a magatartást, amennyiben a szerződés valamely megsértését foglalja magában, a berlini kormány nem fogja helyeselni.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közöltneknek sem tartalmiért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Menyasszonyi kelengyék

legszebb kiállításban

Kollarits József és Fiaival
Budapest, IV., Városház-tér 8.,
ugyanott most jelent meg

a legújabb képes árjegyzék,
mely vászon- és fehérmű-kelengyék beszerzésénél tájékoztató szolgálat. Árjegyzékét kívánat. a ingyen és bérmentve küldünk.

KÖZGAZDASÁG.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara január 25-én, szerdán, délután 4 órakor rendkívüli teljes ülést tart, amelyen véglegesen fog határozni a kamarai székház építési ügyében és kijelöli az építési költségek fedezetét.

Csődök. A budapesti kereskedelmi és iparkamara a következő csődökről nyert hivatalos értesülést: *Hamburgban Rudolf Häuter* alias Ruben ruhaneműkereskedő, *Galatza A. D. Goldenberg* cipő- és kézműuár kereskedő, *Petrovácon* (pozszáreváci törvényes) *Pavle S. Ilic, Sztari Ordjegovácon* (semendriai törvényes) *Mata Prokic, Valjevón Janko J. Babic, Pozsegán* (uzsiceai törvényes) *Milenko Janjovic* ellen.

Szállítások. A budapesti kereskedelmi és iparkamara irodájában a következő szállítási hírdetések tekinthetők meg: *Spanyol kormány:* Állatvásári építkezések Madridban, *Görög kormány:* Vasuti pályák, *Belgiumi vállalat* részére tavirada-berendezési és felszerelési anyag, *Római kormány:* Táviratú célokra szolgáló vasanyag, *Szerb kormány:* Vasuti kenőanyagok, *Bolgár kormány:* Útépítési, *M. kir. Államvasutak:* Talpafelületi anyag szállítása és ócska anyagok értékesítése, *Budapesti állampénztári hivatal:* Útépítés.

Árverés a zálogházban. A budapesti királyi zálogházak bevételi intézetében mindazokat a tárgyakat, amelyek 1898. január havában tettek zálogba és mindez ideig kiváltás vagy átíratás útján rendbe nem hoztak, árverés útján eladják és pedig a ruhaneműeket február hó 4-én és a következő napokon, az ékszerket február hó 20-án és a következő napokon.

Petroleum. (*Hesz Izidor és Társa cég* jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Az irányzat szilárd, az árak változatlanok.

Jegyzetük: Amerikai 1 csillagos petroleum 23.— forint, orosz három csillagos petroleum 20,50 forint, fiumei két csillagos petroleum 19,75 forint, ipari három keresztos petroleum 20,25 forint, első rendű standard petroleum 19,50 forint, 100 kilonként az itteni vasúthoz szállítva skonto nélkül. Amerikai császárolaj ottani finomítás 20.— forint, amerikai császárolaj belföldi finomítás 26.— forint, kékgalic 1-6-6 rendű vasmentes 28.— forint, zöldgalic 4.— forint, carbolineum 1-6-6 rendű 10 forint, carbolineum 11-6-6 rendű 9.— forint.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

G. Gy. Budapest. Kétségekívül jogos a fülhábordása. Végre is a kávéházban, ahol az ember egész tisztosággal megfizeti a maga pikkolóját, elvárható, hogy vigyázzanak a kabátunkra. Azt azonban követelni a tulajdonostól, hogy válogassa meg a vendégeit, mert — mint az ön esete is bizonyítja — kabátjait helyett is a jászivóljai ott haggyott esérébe egy másikat, amely természetesen silány volt. A kávé ellenőrzése a vendégekkel szemben még addig sem terjedhet, hogy van-e az illetőnek kabátja, vagy nem, lévén a kávéház olyan nyilvános szórakozó hely, ahová mindenki bemehet. Különben ön bepörlötte kávéterületét azt, akinek a mulasztása folytán megkárosodott, a bíróságnál bizonyára elégtételt fog kapni. Nem lenne tehát méltányos a kávéház tulajdonosát még a nyilvánosság előtt is megbüntetni.

Felvetés. 1. Ön nagyon sokat követel tőlünk. Méltóztassék a cs. és kir. közös hadügyminiszterium bécsi léghajó osztályának írni, onnan megtudhatja, hogy mely hónapokban, napokban, órákban és milyen feltételek mellett bocsátják be oda az idegent. Mindenesetre meg fogják követelni, hogy látogatásának tudományos célját bebizonyosítsa. Csupa kíváncsiságból bizony nem eresztnek be oda senkit. 2. Szindarabot, költeményeket, prózát csak úgy értékesíthet, ha azt vagy maga adja ki vagy kiadót keres, a ki megveszi. Szindarabot ezenfelül úgy is, ha azt valamely színházhoz benyújtja s ott elfogadják. 3. Az országos vezérőrnagy intézet és központi vegykísérleti állomás a földmívelésügyi miniszteriumban van, igazgatója: dr. Liebermann Leo egyetemi tanár. Ott tudakozódjék az elbáráról. 4. Működésére kifejezve irodalmi értéket jelent. 5. Egy gazdasági lap szerkesztéséhez sok minden kell, de mindenképpül három dolog: pénz, pénz és ismét pénz. 6. Aréférejtő s kiutások elleni szereket sem nem adhatnak, sem nem tanácsolhatnak. Ott az orvos meg a patika, forduljon hozzájuk. 7. Minden orvosi könyvből megtalálhatja a szükséges tanácsokat, a betegségek azonban csak orvos gyógyíthatja. 8. Kérdezze meg egy droguistától. 9. Ferenczy Zoltán Petőfi-letrajza a legjobb. A három kötetes munkát fűzve 7 forint, kötéve 8 ft 50 kr-ért rendelheti meg a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál.

Margit. *Secessio* latin szó és annyit jelent, hogy: különválás. A *sectához* semmi köze. Üdvözlétét atadtuk Petrárcának, aki szeretettel köszöni érdeklődését.

Türelmetlen kérdező. Szüleinek van igazuk. Úgy áll a dolog, hogy a gyermekekkel szemben rendszeren a szülők igazságosabbak, mint ők maguk magukhoz. Nem hiába éltek az öregek annyit s nem hiába szeretik a gyermekeiket annyira. Ha talán a kedved ideális állapontja meg van sérve kissé, az nem olyan öreg hiba, mint ha nem jön tisztába a helyzet s öntől a barátság esetleg elriasztja a — házasságot. Végre is az a jövendő és ez a jelen. Arra kell készülni.

O. P. 1. A m. kir. kataszteri mérnökséghez csak akkor veszik föl, ha műegyetemi végzettsége vagy legalább is reáltanodai értségi vizsgája van. 2. Sokkal előbb juthat be a postához vagy a táviradhoz tisztnek, mert itt gimnáziumi vagy reáltanodai értségi vizsgát, vagy ezen középiskolákkal egyenrangú kereskedelmi iskola, vagy megfelelő *katonai tanintézet* szabályszerű bevezetést követelnek. A kereskedelmi miniszter kivételesen engedélyével esetleg a posta- és táviratírtási kurzus alól is fölmentik.

W. Uj-Szeged. Igaza is van, meg nincs is igaz. A pénznek a házasságban nem szabad annyira döntő szerepet játszani, de viszont a vőlegényt se szabad becsapni. Azt hisszük azonban, hogy az ilyen dolgot kevesebb ridegséggel kell elintézni.

Egy a sok közül. Vegyen kérem egy nyelvtant és tanulja. Ebben a feleletben benne van már a válasz a második kérdésére is. Egy asszony, akinek gyermekei vannak, képes elfoglalni magát annyira, hogy nem jut eszébe semmi bűnös szenvedély. S ha mégis eszébe jutna, hát újra és újra vegye elő a nyelvtant.

K. B. Sziveskedjék majd újra bekopogni valami olyas munkával, amivel különösen meg van elégedve. Egy ilyen kis dolgozat után lelkiismeretlenség lenne tőlünk ítéletet mondani a tehetsége fölött.

K. A. Budapest. Időről időre nagyon szívesen látjuk számba vágó dolgozatait. Az ilyen közlések, ha szakavatottak, tárgyilagosaak, a dolog mélyére menők és alapos értesülésre vállanak, csak hasznára lehetnek a jó ügynek.

Mariska. Sajnálattalunkra — még mindig az a válasszék, amit eddigi küldeményeire üzentünk. Nekünk még nem elég jó. Azt hisszük, hogy nem halad igaz uton. Tárnya keresztet, előadása mesterkelt. Próbáljon meg olyan egyszerűen írni, mint a milyen egyszerű a mese: egyszerű volt, hol nem volt ...

H. M. Marcali. Dehogy „renonce”, hiszen a fölvető ezzel is csak magának árt, mert elárulja a kártyáját.

T. G. Békés-Csaba. A két intézet nem azonos. Amelyiknél ön érdekelve van, az szolid alapon áll. Üzleti kimutatásait minden hónap első napjaiban megolvashatja minden napilap, a *Budapesti Napló* közgazdasági rovatában is, az év végén pedig, mint minden nyilvános számadásra kötelezett vállalat, közzéteszi az évi mérleget. Minden tagnak lehetetlen ezeket a kimutatásokat megküldeni, mert az ezrekbe kerülne évenként, ilyen költéségek információit pedig egy humanitárius alapon álló intézmény nem engedheti meg magának. Abban is igaza van az intézetnek, hogy a befizetéseket egyenként nem nyugtázza. Elég nyugta erre a postai feladó vény. Ha ezeket nem tudja megőrizni, hogyan tudná megőrizni akkor az intézet nyugtáit, ami elvégre is egyre megy! Azt is rosszul tette, hogy a mult évre már nem fizette be a díjakat. Siessen ezt pótolni, különben elveszti a biztosításhoz kötött jogait. Üdvözlét.

Szorgalmas. 1. A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez kell folyamodnia, ha két osztályról egyszerre összevont vizsgát akar tenni. Ha az engedélyt megkapja, ugy szorgalmas tanulóval kilenc hónap alatt igenis elkészülhet a két osztályvizsgára. Megjegyezzük, hogy a miniszterhez intézendő kérvényben meg kell jelölni az időpontot s azt a gimnáziumot, ahol a vizsgákat letenni akarja, ez egyik feltétele az engedélynek. Másik föfeltétel, hogy a tankerület főigazgató pártfogolt terjesztesse föl a folyamodását. Fizetendő díjak: a miniszter által megállapított felvételi és évi tandíj, egy-egy osztály magánvizsgadíja 40 forint, összevont osztályok magánvizsgadíja 60 forint, osztálybizonyítványra egyenként 15 krajczár bélyeg. 2. Szepesi J. Latin alak- és mondattan (2 forint), Holub-Köpedi magyar-latin és latin-magyar (2 forint 50 krajczár). Megrendelhetők a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

70626. Győr. Ipari szakiskola, ahol a posztószövet tanítják, van. Címe: *Államilag segélyezett posztószöveti tanműhely, Nagy-Disznód* (Szécheny megye), vezetőtanítója: *Peukert Vilmos*. Méltóztassék hozzáfordulni, tőle bővebb felvilágosításokat kaphat. A posztógyártást már csak a gyárakban lehet megtanulni.

69094. számn előfzető. 1. Az intézettől vélt értesítés szerint egy régebbi tervezet értelmében a biztosított félnek 8 évi *lagssig* után bekövetkezett elhalálása esetén a fizetések megszűnnek; ha pedig az elhalálása előtt bekövetkezik be, az örökösöknek tovább kell fizetniük a díjat. Ha az örökösök az utánfizetést nem teljesítik, akkor a biztosítási határozatok értelmében, a befizetett illetékek visszatérítenek. Az újabb tervezet alapján megköötött biztosítások azonban már valamennyien halálretra való kockázattal vannak egybekötve és így a biztosított fél halálával az örökösök minden utánfizetés nélkül megkapják a biztosított összeget. 2. Köröztessek a newyorki osztrák-magyar követség után.

Szerenus. Nem közölhető. Hogy képzeli el ön valószínűnek azt, hogy egy teljesen idegen ember egyszerre ilyen intím társalgásba kezd?

Rónai. (Csök.) Nem közölhetjük. Kissé hűzagos meg a definíció, a tárgy pedig nehezen kimeríthető. Vagy epigrammot kell írni róla, vagy ódat.

F. F. Szent-Erzsébet. A szeszárakat naponként megtalálhatja a közgazdasági rovatban, csak nézze át figyelmesen lapunkat.

Sz. L. Szekesfehértúr. Ügyes kis vers. Örülünk, hogy a *Hat kis fehér pony* alkalmas tárgynak kínálkozott a verselése.

G. S. Budapest. Nem egészen tiszta a kérdés. Katonasorban van az a engkorgari ellenőr? Mert, ha nincs, akkor nem szükséges nősülési engedélyt kérni. — **899. I.** A felvett kölcsönnek telekkönyvi bekebelezését követő 30 nap alatt kell kényteleníteni a kivett általános jövendőt pótdó helyesbítését. — **Vasutas.** 1. Azért, mert a horvátországi zsidó hitoktatás ügyében illetékes helyre intézet kérdésünkre nem kaptunk még választ. Nem is felelhetünk addig, míg ez be nem érkezik. 2. A budapesti vasuti alkalmazottak sem drámasági, sem masnemű pótlékok nem kapnak. — **Gamilla. Ungvár.** Szíves üdvözlétet egyenként is összesen viszonzozunk. — **M. E. 1.** Ha *iról* vagy *művészi* alnevet használ iról vagy művészi működjéhez, nem büntetik meg érte, de ha masnk adja k magát, mint aki, vagy elt g dva igazi nevet, más néven szerepel, hamis nev alatt tesz rendelkezést s írja magát alá okmányokra stb., a büntetőtörvénykönyvbe ütköző cselekményt követ el. 2. Magyarországon nem kell utlevél, de elővigyázatból mindenesetre tanácsos, ha az utazók valamitől igazolóokgygyel vagy okmánynyal látják el magukat. 3. Baró Kalisch Ignac, az egykori híres sakkjátékos, magyar ember volt. Pozsonyban született. Hogy milyen valasú volt s mikor kapta a baróságot, aztai sajnálatunkra nem szorgalhatunk. Kalisch 1889-ben halt meg Besben, nem az ötvenes években. 4. Jókai. „És megis mozog a föld” című regénye *Kisfaludy* Karoly sorsával es küzdelmeivel foglalkozik. 5. Az orv. vörösség bőrbetegség, amit csak orvos gyógyíthat. 6. A lenesés csak operációval lehet citavontat a testről. — **Jo dik.** Annak a kéziratnak a szerzője valószínűleg *Eszenben* lakik. Ha beküldi a kéziratot, igen szvesen kimutadjuk, hogy azt szerkesztőgünkön az igazolt tulajdonos atveheti. — **E. L. Németur.** 1. Olyan valaki az nem ismerünk. Adja el inkább kez aat, tőnet is kap értek. 2. Hirdetési rovatunkban akarhany pénzügynököt talál, aki ilyen körösönök közvetítésére vállalkozik. De azért jó lesz óvatosan lennie az emberre megválasztásában; előleget pedig semmiesetre sem adjon.

D. S. Szabadka. Olyan vállalatot nem ismerünk. — **K. I. Liebling.** 1. Alxi György román nyelvtana, 1 frt 20 kr. 2. Ghatie János román-magyar szótára, 3 frt. 3. Gyakorlásul pedig olvassa a román költőket. A könyveket megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában. — **W. I. Upest.** A hivatali főnökek nincs joga megkövetelni, hogy a hivatalnokok a családjá legaját is közzétesse. Ezt udvariasságból megteszi mindenki szívesen, ameddig észre nem veszi, hogy azt követelik tőle. Az ilyen követelést azzal szokás visszautasítani, hogy az ember észre se veszi őket. — **S. S. Rosiori de Vede** (Románia). A bécsi tudományos akadémia azért *kaiserlich*, mert ott minden a császárság csinál, az osztrák nemzet pedig, mely nem létezik, semmit. A Magyar Tudományos Akadémia ellenben azért *nem királyi*, mert azt sem a magyar királyság, sem az állam, hanem a magyar nemzet emelte. — **X. Y. Erdély.** 1. Mindenki föltűnt a humanitárius célt tekinteni, a többi alárendelt dolog. Felesége tehát csak maradjon meg továbbra is az intézmény élén. 2. Dehogy kifogásolható. Sőt ellenkezőleg, dicséretükre válik mindkettőjüknek, hogy közreműködésükkel emelik a jótékony mulatság sikerét. 3. Ezt már jogosan megapprehendhatja azoktól a tagoktól, annál is inkább, mert egy pár excellence jótékony célról van szó, amelynek előmozdításában társadalmi rangkülönbség nélkül, *mindnyájuknak* teljes odaadással kellene közreműködniük. — **Etelka.** Minden természetesen megtalálhatja kérdésére a választ. — **Szegény Iparos és M. I. Karvag.** A Wodianer-alpól csak elszegényedett *fővárosi* iparosokat segítyeznek. A kényvnt Budapest székesfőváros tanácsához kell intézni s mellékelendő: születési, szegénységi és erkölcsi bizonyítványok, valamint az előjáróság bizonylata, hogy a kényvnyező önhibáján kívül szegényedett el. — **N. J. Szeged.** Igen, ki kell kérni hozzá a belügyminiszter hozzájárulását. Az elintézés időtartama rendes körülmények közt egy hónap. Kivételes es sűrűs esetekben azonnal elintézik az ügyet. — **R. S. Pozsony.** 1. Olyan iskoláról nincs tudomásunk. A miniszteriumban foglalkoznak ugyan a kérdéssel, de még semmi irányban sem határozatok. 2. Szerezz meg Ferenczy „Életpályák” című könyvét, abból megtudhatja, miféle állásokra aspirálhat hat polgári iskolával. Sokra bizony nem. 3. Megbűntetik mint katonaszökevényét. Ha elmulasztotta a múlt évi sorozásra megjelenni, jelentkezésk mihamarabb önként, mert különben hivatalosan körözöttnek fogják — ha ugyan maris nem körözik — s elfogatás esetén kegyetlenül kell bűnböndnie. — **L. F. Budapest.** Szives üdvözlételét köszönjük és szeretettel viszonzozzuk. — **X. Y. A** budapesti központi állampolgárságban az év végéig beváltják. Az adó és sőhivatalt jogosan tagadták meg a beváltást. — **Kis kívánsó.** Sokkal egyszerűbb, ha magát a *Borsodmegyei Lapok* szerkesztőségét kérdezi meg annak a vevőnek a szerzője iránt. — **H. E. Salgotarján.** Mindenki egyforma bronz jubileumi érmet kapott, ezüst érmetek nem verettek. — **Egy évi önkéntes.** 1. Önkéntességért való folyamodást illetőlegi helyenként járási tisztviselőjénél legkésőbb február 28-ig kell benyújtania. 2. Mellékelni kell: a születési, tanulmányi, szegénységi bizonyítványokat, az apa vagy gyám beleegyezését s egy hivatalos bizonylatot arról, hogy hozzátartozói nincsenek abban a helyzetben, hogy a kincstári ellátásért fizetendő 174 forintot is fedezzék. 3. Az illetékes hadkiegészítő parancsnökség előtt kell magát soroztatnia. — **H. A. Karvag.** 1. Az igazságügyminiszter minden esütőrtökön délután 1 órakor fogad. Az audienciára aznap délig elő kell magát jegyeztetnie az elnöki titkárságnál. 2. Miniszteri engedélyvel egy év alatt a VII. és VIII. osztályokról összevont vizsgát és azután érettségét tehet. 3. Meltőztassék ez iránt a tanfolyam igazgatóságához (VIII. ker. Luther-utca 2.) fordulni, oda kell beadni a kényvnt is. — **Füredi.** 1. Ha szeretik egymást, boldog lehet a házasságuk. 2. Tudakolja tőle diszkretn, hogy mit óhajtana leginkább s azzal lépje meg. — **Hú előfizető.** 1. Nem tudjuk, mikor történnek meg a kinevezések. 2. Működését már megkezdette az intézet. Hivatala: IV. Kaplony-utca. 3. Kereskedelmi érettségét kívannak, egyébként azzal a protekcióval a gimnáziumi érettségi is jó lehet. 4. Helyesen címezte. — **70.826. sz. előfizető.** Az intézet tudunkkal még csak most épül. — **Egy előfizető leánya.** Sem a levelét, sem a bélyegeket nem kaptuk meg. Különben a *Charmant* jellegű érkezett leveleket az érdekelt kérdező már látta a kiadóhivatalból. — **L. A. 480.** Sonnenfeld Zsigmond. — **Sch. S. Budapest.** Teljesen igaz van, de miután ez a cikk nem a mi lapunkban jelent meg, — em volna értembe, ha az ön felszólalását közlönk. **Szőke A. Pozsony.** Mindenesetre be kell mutatkoznia. — **M. A. Töl-Komlós.** Szeretettelmőld üdvözlételét viszonzozzuk. — **Gizella.** 1. Az almanach most van sajtó alatt. A jövő hét folyamán szétküldjük. 2. Pekár Gyula debreceni születésű. Még nőtlön. Budapestben, IX. Üllői-út 31. szám alatt lakik. — **Kivánsó.** 1. Bemutatkozás alkalmával csak a férfi szokta megmondani a nevét, a hölgy nem. 2. Hajhullás ellen a sóborszeszt használják, amelyvel naponként egyszer meg kell áztatni a haját. — **T. Gy. Arad.** Lyka Károly köszöni a gratulációt. — **62.306. sz. előfizető.** A közigazgatási bíróság egy döntvény értelmében a folyamodásra nem kell bélyeg. — **Viola.** Erre nézve mindenképp a szülőtől kérjen tanácsot, azután azoktól a hozzátartozóitól, akik ismerik a viszonyokat. — **Erdőküldő, Szolnok.** 1. Isztályorszájkat, V. József 8. szám. 2. Magyar Dohányújság, VI. Podmaniczky-utca 1. szám. 3. Magyar Pénzügy, VII. Rottenbiller-utca 26. szám. 4. A Dohányaru Közlöny nem ismerjük.

szólítás pedig arra vall, akkor az a kifejezés nem vehető sértésnek. Ha azonban C-nek valami aggodalmát volna meg, két barátja útján kérjen magyarázatot A-tól, hogy értette azt a kifejezést. A aztán vagy kimagyarázza a dolgot s akkor szent a béke ismét, vagy megtagad mindennemű magyarázatot s akkor semmi kétség többé, hogy sérteni akart. 2. Semmiesetre sem kérheti föl. Ez neveléses volt volna. — **H. E. Lugos.** Szives felvilágosítását köszönettel vettük tudomásul. — **Önkéntes.** Kérdése nem elég világos. *Egy évi önkéntes* akar-e lenni, vagy pedig *önkéntesen* akar belépni a katonasághoz? — **B. B. 2104.** Az elsőről nem tudunk, a második Demosthenes volt. — **E. J. Szeged.** Mindenkinél a leveleire válaszolni szoktunk. Ha valaki nem találja meg a választ, az annak a jele, hogy levelét nem kaptuk meg. Így történhetett az azzal a levéllel is, amelyről ön említett tesz. Meltőztassék tehát megírni, mit kérdezett? — **M. J. Szabadka.** 1. Azt az adatot *Clair* Vilmos valami régi magyar történelmi könyvből találta, amelynek címére már bizony nem emlékezik. Azt azonban egész biztosan tudja, hogy az illető *Jakusitsnak* s nem *Jaksicsnak* hívták. 2. Nem lesz benn az almanachban, mert ezt annak idején egész terjedelmében közöltük. — **Régi hú előfizető fia.** Le kell tenni a hiányzó osztályvizsgákat a gimnázium különböző tantárgyaiból, meg kell szerzeni a gimnáziumi érettséget s el kell végeznie szabályszerűen az egyetemet. A tudóságot másképp nem kaphatja meg. — **G. E. Budapest.** A budapesti közúti vaspálya társaság most foglalkozik ennek az anomáliának a megszüntetésével, tehát kár volna az intézkedéseknek elebe vágni. — **Vasuti.** G. K. címét csak Lóczy Lajos egyetemi tanár mondhatja meg önként. Lakás: VI. Felső erdősről 1. szam. — **S. B. T.** 1. Sorsjegyeire néhány nap múlva kap választ. 2. Férjes asszony igenis kaphat iparendélyt a leánynevére. 3. Rudnay Béla főkapitány címe: méltóságos. Magyar nemes, de nem báró. — **R. M. Salgó-Tarján.** Csak akkor folytathatja a magyar állampolgárságért, ha nagykorú, valamely magyarországi község külterületére föl van véve, több mint öt éve megszakítás nélkül Magyarországon lakik, kifogástalan magaviselettel s az adózók listájában öt év óta be van vezetve. Mindezt írásos okmányokkal kell igazolnia s folyamodványt az alispáni hivatalhoz nyújtandó be. Sorsjegyeinek utananézetünk s a napokban ugyanezen a helyen válaszolunk. — **R. A. Budapest.** Az Országos Magyar Iskolaeügyesület előnkészenél (IV. Ujváros, II. emelet) megtudhatja. — **S. B. Sysmonds.** A renaissance Olaszországban (I—III. kötet). Castelar: A szép Firenze. Ranke: A pápák története (I—II. kötet). — **Cs. A. Eled.** 1. Egyforma nehéz és farszót a szolgálat mind a két csapatnést. 2. Attól függ, milyen labon él az illető. Legkevesebb 400—500 forint okvetlen szükséges. 3. A tiszti vizsga mindenütt nehéz és sok tanulmányt igényel. 4. Utász-ászlóaljnak vannak: Pozsonyban, Linzben, Prágában, Petauban, Klosterneurburgban, Kremsben, Budapestben, Theresienstadtban, Krakkóban, Przemysiben, Komáromban. Vasuti és tavirőzred csak egy van: Korneuburgban, amelynek mind a három aszlóalja ott is allomások. Egy évi önkéntes iskola mindenütt van ezekben a városokban. — **Só-E-l.** A hamis fogak nem képeznek válási okot. — **B. M. H.** Ha a maga jószátaból nem adja vissza, ugy amint az illik, leporóiheti s a bíróság meg is ítéli a kövételést. — **K. Coglán.** Vagy egyenesen özevgy baró Hirsch Mórnehöz (Paris, Rue de Rome 20.) vagy a budapesti baró Hirsch Mór jótékonyági al'p irodájához (VI. Lazar-utca 18.) kell fordulni. — **Mesterszállási előfizető.** Magyarországon öt főügyészeg van: Budapestben, Debrecenben, Kassán, Kolozsvárt és Szegeden. Mind az öt szervezve van. — **B. E. Forduljon** a László Mihály-féle magánfőgimnáziumhoz (V. Hold-utca 19.). ott a föltételekről szívesen adnak felvilágosítást. — **Ezsebetváros.** Ha tudósítási bevalnak, magánlevelében értesítjük az elhatározásunkról. — **B. J. Eger.** Annak a szedelgő vállalatnak VI. Ó-utca 23. sz. a van az irodája. Az egyesület ügye különben most a törvényesek előtt van. — **P. Zs. Nagyszalonta.** Mindig szívesen fogadjuk a tudósítást. Csak arra kérjük, sziveskedjek a papirosnak csak az egyik oldalára írni. — **M. E. Duná-Vesce.** Téved, mert kérdésére már napokkal ezelőt válaszoltunk. — **V. J. Szentes.** 1. Meltőztassék ezt az igazságügyminiszteriumban megtudakolni. 2. Sorsjegye dolgotán a napokban kap üzenetet. — **Hú olvasó.** Az a neheztelés aligha lesz komoly. Nincs is semmi alapja. Lehet, hogy a kifejezés, amelyet veze szemben használt, talán bizalmasabb volt, mint amennyire ön fel lehetett volna jogosítva, de sértés semmiesetre sem volt benne. A bekésség kedvéért azonban, ön, mint férfi, tegye meg a kiengesztelődesére az első lépést, kérjen bocsánatot. Biztosan tudjuk, hogy az a „herceg leánya” szívesen meg fogja adni. — **B. J.** Szives ajánlatát köszönjük, de ott már van tudósítónk. — **M. B. E. Budapest.** Sajnálattal vettük tudomásul, hogy a kézirat fölül másképp intézkédei. Üdvözlét. — **G. D. Budapest.** Az exlic állapot miatt rendes időben be nem fizelt adó után késedelmi kamatot nem fogunk kivetni. — **P. J. 1.** A szülők semmiféle követe-léssel sem léphetnek föl a vőlegény ellen, aki viszály a házasságtól, ha csak időközben olyan anyagi előnyökben nem részesítették, amelyek a házasságkötéssel összefüggésben voltak. 2. Szakítás esetén a vőlegény és meyyasszonyok kizártak cserélni egymás emlekeit és ajándék tárgyait. A vonakodó felet esetleg peres uton lehet kényszeríteni. 3. Ilyen ügyekben tanácsot nem adhatunk. — **T. E. Atya** jelenlétében a leány skárkinak a látogatását fogadjatja. — **S. J. Apatin.** Nem ismerjük annak a pályázatnak az eredményét, de meltőztassék Pest-megye alispáni hivatalánál tudakozódn, ott szívesen adnak felvilágosítást. — **G. M. Sziszek.** Kár volna minden lépésért, mert a véderőtörvény értelmében az öcsét nem fogják a katonai szolgálat alól fölmen-

teni. Ennek az oka pedig egyenesen ön, aki saját bevallása szerint is, hivatalos alkalmazásban van s így módjában van, ha szegényesen is, munkaképzetét edes atyját eltartani. — **L. R. L. Szives** üdvözlételét szeretettel viszonzozzuk. — **W. K. 64.390.** Mindenesetre be kell előbb mutatnia magát. Ha bizalmasabb jellegű társaságban van, maga is bemutatkozhatik. — **Gy. K. Apatin.** Aggodalma nem jogosult, mert az esetleges közbiztosítók teljesen garantörözva vannak. — **Vigjáték.** Meltőztassék özv. Csiky Gergelynéhez (VIII. kerület, Szentkirályi-utca 22—24. szám alá) fordulni, az engedélyt csak ő adhatja meg. Ugyancsak tőle tudhatja meg, hogy néhai férje darabjai közül melyek vannak már lefordítva. — **S. I. Tata-Tóváros.** Országos jellegű szegényház nincs Magyarországon. Csak egyes városokban vannak szegényházak, melyeket a városok tartanak fönt. A fölvétel föltételei: teljes vagyontalanság, magas kor és községi illetőség, amit hatóságok okmányokkal kell igazolni. — **L. I. Szántó.** Köszönet a megemlékezésért. — **G. I. Szolnok.** Olyan című vagy jellegű lapot nem ismerünk. — **Ele.** Tévedni meltőztatik, mert két évvel ezelőt is megirtuk már, hogy M. D. Páris, Rue de Vaugirard 37. sz. a. lakik. — **Cz. J. Nagy-Maros.** A *Budapesti Napló* kiadóhivatalában még az összes számok megkaphatók. Külön könyv alakban a regény még nem jelent meg. Az eddigi számok ára 1 forint 60 krajcár. — **R. J. Orosháza.** A napirend jól írja, a kereskedelmi miniszter hétfőn délután 3—4 órakor fogad. — **Margit.** Állami tanítóképzőnek csak az országos zenekadémia által kiadott zene-tanárni oklevéllel kaphat állást. — **W. B. Budapest.** Vegye meg Katinzky Géza magyar helyesírás tanítólavon minél több jó könyvet, akkor magánszorgalom utján is megtudhatja a helyesírást. A könyvet 70 krajcárért megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában. — **Cs. T.** Milyen kézisajtót ért, nyomdai, vagy magánhasználatra? — **B. B. Szatmár.** 1. Ausztriában csak akkor kaphat a postánál állást, ha előbb megszerzi az osztrák állampolgárságot. 2. A katonaság alól csak akkor mentesítheti magát, ha családientartó s ezt hivatalos okiratokkal be is tudja igazolni. 3. Érettségi bizonyítvány nélkül, csak akkor lehet egy évi önkéntes s tehát tiszti vizsgát, ha megvan a nyolcadik osztályról szóló bizonyítványa. Ez esetben azonban csak a saját költségén szolgálhat, államköltségen nem. — **H. L. Alsó-Lenava.** 1. Nősülési engedélyért a honvédelmi miniszterhez kell folyamodnia. Engedélyt azonban csak akkor kap, ha igazolni tudja, hogy a házasságkötés családi okokból döntő fontosságu. A kényvnyet mellékelni kell: a születési bizonyítványt, a katonakönyvet, hatósági erkölcsi bizonyítványt s hivatalos okiratokkal kell támogatni a felhozott okokat. 2. A fogtechnikus ipar nincs képesítéshez kötve, ennél fogva csak iparigazolványt kell váltania az illetékes iparhatóságnál.

Sorsjegyek.

L. A. Elfelejtette megírni, milyen vöröskereszt-sorsjegyről van szó.
Tudakozó. Irja meg nekünk a sorsjegyek számait s majd mi utánuk nézzetünk, hogy nyertek-e.
K. J. Körönd. A 4776—30. számú jószív-sorsjegy 2 forintot nyert, a többi semmit.
Soh. H. Bereszédsz. — **A. A. T.** — **K. Katinka.** — **Sch. R. Érsekújvár.** — **S. D. Dálya.** — **St. J. Sárobagád.** — **M. S. Béld.** — **O. 15. sz.** — **K. S. Boros-Sébes.** — **G. Gy. Nova.** — **67.045. sz. előfizető.** — **B. L. Köbánya.** — **Régi előfizető.** — **H. G. Mikófalva.** — **K. M. Pált.** — **M. L. Mohács.** — **Sz. J. Rác-Mecseke.** — **W. S. Munkács.** — **Irénye. Cegled.** — **Szek-szejvár.** — Sorsjegyeik nem nyertek.

Napirend.

Napló. Hétfő, január 23. — Róma: katolikus: B. A. eleven — Prótusius: Izaiás. — Görög-orosz: (január 11.) Iodod apt. — Zsidó: Szabbat 12. — A nap két reggel 7 óra 20 perckor. — Nyugszik délután 4 óra 30 perckor. — A hold két délután 1 óra 24 perckor. — Nyugszik reggel 5 óra 4 perckor.
A kereskedelmi miniszter fogad délután 4—5 óráig.
A pénzügyminiszter fogad délután 4-től.
A fővárosi magán-épitési bizottságának ülése délután 5 órakor az új városüzán.
A fővárosi egyesület ülése délután 6 órakor a régi városüzán.
A nemzeti párt értekezlete d. u. 5 órakor.
A Kosuthpárt értekezlete d. u. 5 órakor.
A néppárt értekezlete d. u. 6 órakor.
Szabad Nyelvem. Rosenberg Augustia előadása a művészetek történetéről d. u. 6—6 1/2 és Lenkei Henrik felolvasása A német irodalom remekerei olvasás' címen, d. u. 6—7-ig. Reáltudó-utca 7. sz. földszint jobbra.
A Nemzeti Szalon kiállítása (Ferenciek-ter 9. szám) nyitva délelőt 9-től este 9-ig. Belépő-díj 20 krajcár.
Nemzeti múzeum. Természettajzi tár. Nyitva d. e. 9 órától 1-ig. A múzeum többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.
Egyetemi könyvtár zárva.
Muzsiai könyvtár nyitva délelőt 9—1.
Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.
Technológiai iparmúzeum nyitva délelőt 9—12-ig és d. e. 3—5-ig.
Iparművészeti múzeum zárva.
Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körtút 19.) nyitva délelőt 9—1-ig.
A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyitva délelőt 9—1-ig. A Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelméleti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőt 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár. Keresepi-út 22. I. emelet délelőt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Keresepi-út 20. szám, délelőt 9—12-ig és délután 3—6-ig.
A Hódoló díszelőadó. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városliget, Andrássy-út végén, reggel 9 órától este 5 és fél óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.
Allakerti nyitva egész nap.

